...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана

№ 272 (13588)
1971 оной ноябрийн 17, среда

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ОБКОМДО

...адай транспортна управлениин ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин, ...авостоксибстройн" 8-дахи автобазын жолоошодой, заһабарилгын хүдэлмэришэдэй ...инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй харгы замда аюулгүйе сахиха талаар ...публикын автомобильна транспортын, харгы замай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан хандалга тухай

...замда аюулгүйе сахиха талаар автомо... ...анспортын ба харгы замай бүхы хүдэл...дтэ хандаһан Буряадай транспортна уп... ...ашаанай автотранспортна 2-дохи пред... «Главвостоксибстройн» 8-дахи автоба... ...шодой, заһабарилгын хүдэлмэрнлэгшэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгые партиин областной комитет һайшаан дэмжэбэ.

Харгы замда аюулгүйе сахиха талаар үнгэргэгдэһэн декаднигай хэр зэргэ ябажа байһан тухай «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдэй редакци, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидени ба радио-дамжуулгын комитет саг үргэлжэ толилжо, дамжуулга хэжэ байха ёһотой.

...адай транспортна управлениин ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин, ...авостоксибстройн" 8-дахи автобазын жолоошод, заһабарилагшад болон инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй республикын автомобильна транспортын, харгы замай албанай, коммунальна ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан

ХАНДАЛГА

...НҮХЭДҮҮД!
...Союзай Коммунис партиин XXIV съезд манай ...адай үмэнэ экономико, соёл культура болон ...байдалые саашадань хүгжөөхэ шэнэ зорилго...

...омобильна парк нилээд хүгжөөхэ тухай тэрэнэй ...дотор хараалагданхай. Ойрын ерээдүйдэ жэл...ль бүтээн гаргалга 1 миллионһоо дээшэ болохо

...транспортын нарин нягта ажал хүдэлмэри... ...түсэбтэ табан жэлэй арадай ажахын даабари...лгэ ехэтэ дулдыдаха байна.

...байдалда транспортын хүдэлөөе зүбөөр эмхид... ...замда аюулгүйе сахиха гээшэ шухала удха

...еспубликын харгы замуудта үшөөл дайралдажа ...оһол республикын үргэн нийтын, мүн баһа маанадай, автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй һанаае зобооно.

Зарим жолоошодой ажалай болон үйлэдбэриин жаяг журамай һула, муу, тэдэнэй мэргэжэл шадабариин доогуур хэмжээндэ байһанһаа, архи уугаад, машина жолоодоһонһоо, улад зоной харгы замай ёһо дүрим эбдэһэнһээ, автомобилиин дардам харгы болон үйлсэ гудамжануудай хангалтагүй хэмжээндэ байһанһаа (илангаяа намар-үбэлэй сагта) харгы замда аюул оһол болоно.

Автотранспортын жолоошодой түмэр замай переезд гараха ёһо дүрим эбдэһэнһээнь поезднуудай ябадалда һаад, аюул тохёолдуулагдана.

Автомобильна транспортда аюул оһолой гарахагүйн тулада, транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай жаяг, журамай хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилготойгоор бидэ ороной хото городуудай үйлсэ гудамжануудта, харгы замуудта аюул оһолой гаралгатай тэмсэл ябуулха Бүхэсоюзна декадада хабаадалсан, иимэ хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхые хараалбади:

— транспортын болон улад зоной ябадалые саг үргэлжэ хинаха үргэн нийтын шалгалтануудые эмхидхэн үнгэргэхэ. Тиихэдээ харгы замуудта, үйлсэ гудамжануудта жолоошодой болон хүн зоной һогтуу ябалгатай тэмсэл ябуулгада онсо анхарал хандуулагдаха;

— автопаркын техническэ байдалые, мүн жолоошодые хинан шалгаха комиссинуудай, нийтын автоинспекторнүүдэй, арадай дружинануудай эдэбхиие дээшэлүүлхэ.

Манай эдэбхи үүсхэл дэмжэжэ, харгы замда аюулгүйе сахиха талаар Бүхэсоюзна декадник үнгэргэлгэдэ хабаадалсаха уряатайгаар республикын автомобильна транспортын, харгы замай албанай коммунальна ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые, үргэн олонниитые уряалнабди.

Буряадай транспортна управлениин 2-дохи автотранспортна предприятиин, «Главвостоксибстройн» 8-дахи автобазын коллективүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ хандалга баталагдан абтаба.

...ЯХА, ҺҮ ЕХЭЭР АБАХЫН ТҮЛӨӨ ...АМ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР МҮРЫСЭЭ!

...лэһэндээ ...хүрэхэ

...XXIV съездын шиид...дые бодото дээрэнь бэс...гүрэндэ хүдөө ажахын ...дые тушаахаар хараа...түсэбөө дүүргэхын тү...сээ элсүүлэн ажаллажа ...совхозоймнай һаалишад ...арба һарын туршада бү...мянган центнер һү һаа...орондоо тушааһан юм. ...өө ерэхэ жэлэйнгээ тү...хүдэлмэрилжэ байгаа ...й Мухар-Шэбэрэй айма...айкалец» совхозой һаа...ехэ һү һаахаар респуб...роо гаргаһан үүсхэлые ...гаар дэмжэжэ, дээшэ... ...шэнэ социалис уялга ...айна.

...зургаа һарын туршада ...өө мянган килограмм ...н тула гүүртымнай һаа...еэдэ шэмэтэ тэжээлээр ...гүй хангахаар шии...

...халуун намар бай...йнгаа байра саг соонь ...заһабарилжа. дулаал..., зелёнко болон һолоо...д хүрэхөөр зөөжэ асар...нээдэй тэжээл буйлуул...айнаар бэлдэһэн юм. ...октябрь һарын хахад...ржэ эхилхэдэнь, үнеэд...таряанай зүйл эһээжэ, ...ионойнь ёһоор эдюул...һан байна.

Энэ зунай хура бороотой, тэжээл бэлэдхэлгын шахардуу бэрхэ сагта малшаднай ниитынгээ адууһа малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл абахын тула нилээд оролдоһон юм. Тиихэдэ силос, зелёнко мүн лэ горитойхоноор бэлэдхэгдээ һэн. Нигэжэ урдахи жэлнүүдэйхиһээ үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангагдаһан һаалиин гүүртэнүүдэй мүнөө үедэ һү һаалияа доошолуулхагүйе оролдожо байһаниинь тиимэ гайхалтайшье бэшэ.

Шэнэ социалис уялга абалгын үедэ совхозой түрүү һаалишад Бүтыд Доржиева, Хандажаб Цыденова, Цырма Гунтупова, Дашима Бадмаева, Евдокия Субанова гэгшэд гансашье һү ехээр һааха бэшэ, мүн абтаһан һүнэйнгөө шанарые эрид һайжаруулхаар мэдүүлһэн байна. Эдэнэрнай абаһан уялга, түсэбөө дүүргэхын тула дундаа мүрысэн ажаллана. Совхозой дирекци, партийна болон профсоюзай эмхинүүд мүрысөөндэ илан гарагшадые урмашуулха гүримүүдые зохёожо, баталан абаа. Мүнөө үедэ гүүртэнүүдэй һаалишадай һара, квартал бүхэнэйнь дүнгүүд согсологдожо, бүгэдэндэ дуулгагдадаг заншалтай. Тиимэһээ һаалишад, малшаднай улам зоригтойгоор ажалладаг байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ совхозоймнай һаалишад хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, хараалһан зорилгоёо саг соонь бэелүүлхээр эрмэлзэжэ байнхай.

Б. ЛЫГДЕНОВ,
Аргатын совхозой парткомой секретарь.
Хурамхаанай аймаг.

Шахамалнууд—ажахын баялиг

XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд гүрэндэ тушаагдаха шахамалнуудаа дүршэлтэй болоһон малшадтаа даалгадаг заншалтай юм. Урзанда жэлэй намар малай шахалганда табигдаха болоходонь, даажа абаха тиимэ бэлэн хүн абаһаар олдоогүй бэлэй. Тиихэдэнь колхозой правлени һаял пенсидэ гараад ябаһан О. Г. Лыгденовтэй хөөрэлдэжэ, залуу мал даажа абахыень дурадхаһан байгаа.

—Тэрэ намартаа һаял эхэһээ таһалагдаһан буруунуудые адуулжа, яһалашье зобоо, тухашараа бэлэйб. Юуб гэхэдэ, һаял эхэһээ һалгаагдаһан тугалнууд холоһоо үнеэдые харамсаараа мөөрэлдөөд лэ тиишэ харайлдашаха, һүрэгһөө таһархаяа һанагша һэн. Түрүүшынхеэ мал адуулжа эхилһэн намда ехэл түбэгтэйхэн байгаа бэлэй, — гэжэ нүхэр Лыгденов тэрэ сагаа һанан һанан хөөрэнэ.

...Мүнөө энэ нүхэрнай ажахынгаа түрүү малшадай нэгэн болонхой, колхозой түрүүшүүлэй дунда магтуулжа, урмашуулагдажа ябадаг болоо юм. Очир Гунсыренович хоёрдохи жэлдээ адуулжа ябаһан малаа хэзээ, хаана бэлшээхэдэ һайн бэ гэжэ ойлгожо абаһан байгаа. Тиин зунай сагта малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэдээ 900—1000 граммаар нэмээжэ байгаад, ажахынгаа түрүү малшадтай мүрысэжэ ороо һэн.

— Залуу малда үбэл-хабарай үедэ тиимэшье ехээр, тэдэнэй дуран соо хүрэмөөр үбһэ тэжээл үгтэдэггүй һэн. Сабшагдаһан үбһэниинь хаража, багсаажа үзэхэдэ, минии малда хүртэхэшьегүй байгаа. Хойто зуниинь өөрөө тэдэнэртээ үбһэ сабшажа абаа бэлэйб, — гэжэ нүхэр Лыгденов миһэд гэхэ юм.

Хабар-зунай үедэ буруу, хашарагуудаа, һая ургаһан зүлгэ ногоон дээрэ адуулаад абадаг нэгэ дүршэлтэй болоһон. Удаань тэрэ бэлшээри дээрэһээ шахамалнуудайнгаа үбэлдөө эдихэ үбһэ сабшажа абадаг байха юм.

— «Хабартаа' эдэнэрээ шэмэтэ ногоон дээрэ адуулхадаа, һайса садхаадаг, хоёрдохёорнь гэхэдэ, сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха юмбиб. Тиигээд ерэхэдэ бэлшээри дээрэ ногоон өөрөө ургашоод байдаг лэ» гэжэ Очир Гунсыренович хөөрэдэг.

Баргажанай эдагтахи мяха-консервын комбинадта һая тушааһан малынь бултадаа дээдэ зэргын шанартайгаар абтажа, нүхэр Лыгденовэй зунай үедэ малаа һайнаар адуулжэ гараһые гэршэлбэ ха юм.

Мүнөө О. Г. Лыгденов энэ жэлэй 100 толгой буруунуудые даажа абанхай, Нуур гэжэ нютагай үдхэн хагдан дээрэ бэлшээжэ эхилбэ. Газаань намар, хабарай хагсуу хүйтэнэй үедэ даб дээрэ эдюулжэ баймаар 250 центнер үбһэн, хэдэн зуугаад центнер зелёнко, һолоомо ажалша хүнэй гараар, зохидоор, сэбэрээршье һүрилэгдэнхэй байханъ харагдаа һэн.

Дамба Бубеев Сырма Кишиктуевна һамгантайгаа адуулһан малаа комбинадта һаяын үдэрнүүдтэ туужа ошоһоноо ерэнхэй. Нигээд лэ буруунуудые даажа абахаар бээ зэһэнхэйнүүд.

— Баргажан адаг гээд хэлэхэдэ бэлэн аад, тиишэ залуу малые тууха гээшэ баһал хүсэтэйхэн байгдаба даа. Юуб гэхэдэ, уһанай зайртай болоод байхада, тэдэниие оймуулха бэшэ һэн тула һалаар гаргажа, һайсал тухашараабди. Энээнһээ гадна аяар 120 километрэй зайда эдэнэрээ харгын захаар, үдхэн ой тайга соогуур туужа ошогдоо һэн, — гэжэ Дамба Бубеев хөөрэнэ.

Колхоз энэ жэлдэ гүрэндэ 4800 центнер һайн шанартай мяха тушааха түсэб табиһан юм. Мүнөө 3500-гаад центнер мяхан тушаагдаад байна. Эндэ түрүү малшад Лыгденов. Бубеев гэгшэд зунай үедэ сүүдхын туршада малайнгаа шэгнүүрые 1000-һаа дээшэ граммаар нэмээжэ, тарган мяха гүрэндэ тушаалсаһан байха юм.

Захааминай аймагай XXII партийна съездын нэрэмжэтэ колхозой мал адуулагшадай абаһан социалис уялгатай һаяхан танилсаһан тус колхозой мал адуулагшад О. Г. Лыгденов, Д. Д. Бубеев. А. Е. Черных гэгшэд «бидэнэршье энэ мүрысөөндэ оролсожо, ерэхэ жэлдэ һайн шанартай, тарган мяха тушааха байхабди» гэжэ мэдүүлээд, даажа абаһан малаа бэлшээри һайнтай газарта адуулжа, ажахынгаа баялигые улам арьбадхалсахаар шиидэһэн байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мал адуулагша Дамба Бубеев бэлшээридэ гаража ябана.

Авторай фото.

...ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛЭЙ АША

...партийн райком, аймгүйсэдком ажахынуудайнгаа ...фермэнүүдэй дунда дэлгэрһэн социальна мүрысөөнэй ...ын дүн гаргаа. Эндэ Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхо...тосхондохи гурбадахи фермэ (даагшань А. Л. Корыто...) ...нууринуудай нэгые эзэлһэн байна.

...фермын һаалишад, малшад эбтэй эетэй, ажалша бэрхэ ...гэжэ үнинэй суутай юм. Байгша оной арба һарын ...эндэхид үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2064 килограмм ... Фермын түрүү һаалишан Валентина Дульянинова ...соо үнеэн бүриһөө 2670 килограмм һү һаагаад, бүхы ...гаа һаалишадай мүрысөөе толгойлжо ябана. Мүн үни...шад Надежда Шубина, Дора Коротова, Анна Литвин...шэд баһал һү ехээр һаана.

...наг энэ фермын һаалишад хүршэ Мухар-Шэбэрэй айма...байкалец» совхозойхидой үүсхэл уряае дэмжээд, өөһэ...н үбэлжэлгын долоо һара соо (октябрь—апрель һара...) үнеэн бүриһөө 1370 килограмм һү һааха уялга абаа. ...дам саашань аймагайнгаа бүхы фермэнүүдые социалис ...ндэ оролсохыень уряалжа, үүсхэл гаргаа.

...ээ урагшашье тус фермынхид зундаа, үбэлдөөшье һү ...хын түлөө социалис мүрысөө үүсхэжэ, ходол һайн ...туйладаг һэн.

И. ГРОМОВ.

...үрэй аймаг.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

РСФСР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

1971 оной ноябриин 15-да РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани болоо.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет РСФСР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэбэй, РСФСР-эй арадай ажахые 1972 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй. РСФСР-эй 1972 оной гүрэнэй бюджедэй проектнүүдые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзэбэ. Эдэ асуудалнуудаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Госпланай түрүүлэгшэ К. М. Герасимов. РСФСР-эй финансын министр И. И. Фадеев элидхэлнүүдые хээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет зохихо тогтоолнуудые баталан абаба.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Социалис оронуудай эрдэмтэдэй зүблөөн

МОСКВА. (ТАСС). Социалис оронуудай эрдэмтэдэй зүблөөн СССР-эй Наукануудай академиин Президиумэй дэргэдэхи уласхоорондын научна холбооной соведтэ ноябриин 15-да нээгдээ. Үйлэдбэрилгын хүсэ хүгжөөхэ ба хубаарилан эмхидхэхэ асуудалнуудые шэнжэлдэг Болгариин, Венгриин. ГДР-эй. Польшын, Румыниин, СССР-эй, Чехословакиин научна шэнжэлгын гол эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн МНР-эй делегаци зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

„Интерспутник" ба замбуулинай холбоон

«Интерспутник» гэжэ уласхоорондын системэ байгуулха ба замбуулинай холбоо эмхидхэхэ тухай хэлсээн ноябриин 15-да Москвада баталагдаа. Энэ шэнэ эмхи ямар уг зорилготойб гэхэдэ, телефонно-телеграфна холбооной, элдэб янзын мэдээсэл харасагаан ба ондоо үнгэнүүдтэй дамжуулга хэхэ телевидениин каналнуудаар хабаатай оронуудай хэрэглэмжэ хангаха байна.

Болгариин. Венгриин. ГДР-эй. Кубын, Монголой, Польшын. Румыниин, Советскэ Союзай ба Чехословакиин түлөөлэгшэд правительствануудайнгаа даалгабаряар тус хэлсээндэ гар табиба. Энээндэ бусад гүрэнүүдэй нэгэдэжэ гараа табихадань болохо юм.

СОВЕТ-ЭНЭДХЭГ ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺАРА

Манай орон дотор Совет-энэдхэг хани барисаанай һара эхилэнхэй. Энэмнай СССР Индиин республика хоёрой хоорондын эб найрамдал, хани барисаан. харилсаа холбоон тухай договорто зорюулагдана. Совет хүнүүд энэ документые бүгэдөөрэн һайшаадаг. энэ һарада зорюулагдаһан суглаанууд хото городуудаар боложо байнхай.

(ТАСС).

Уран зохёол шэнжэлэгшэдэй семинар

ЭРХҮҮ. (ТАСС). Сибирьтэ уран зохёолнуудые шэнжэлгын асуудалда зорюулагдаһан зүблөөн-семинар эндэ ноябриин 15-най үдэр нээгдээ. Ангарскһаа, Барнаулһаа, Енисейскһээ, Кемеровэһээ, Красноярскһаа, Москваһаа, Новосибирьскһээ. Омскһоо, Томскһоо. Улаан-Үдэһөө, Шэтэһээ ерэһэн литераторнууд, эрхүүгэйхид семинарай хүдэлмэридэ хабаадана.

Партиин Эрхүүгэй обкомой секретарь Е. Н. Антипин «Мүнөө сагай Сибирь ба КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр литераторнуудай бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн элидхэл түрүүшын пленарна заседани дээрэ хэбэ.

Зүблөөндэ хабаадагшад литературна шэнжэлгын мүнөөнэй байдал тухай, Сибириин журналнууд ба альманахуудай хуудаһануудта хэблэгдэдэг шэнжэлэлнүүд тухай элидхэлнүүдые соносхоо.

Түрүү техникэ зохёогшод

Миллион үлүүтэй эдэбхитэдые нэгэдхэһэн нийтын конструкторскэ, технологическа ба патентнэ 200 мянган бюро мүнөө промышленностьда хүдэлмэрилжэ байдаг. Эдэ бюронууд ухаалан зохёолгын ба урлан нарижуулгын асуудалаар ороһон бүхы захилнуудай дүрбэнэй нэгэ хубиие хангалсана. Ноябриин 15-да Москвада нээгдэһэн предприятинуудай үүсхэлшэдэй соведүүдэй түрүүлэгшэнэрэй бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ эдэ баримтанууд дурдагдаа.

(ТАСС).

СТУДЕНТНҮҮДТЭ—ПРОФСОЮЗУУДАЙ СТИПЕНДИНҮҮД БА ШАНГУУД

Студентнэрэй бүхэсоюзна слёт дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые, «Дээдэ һургуулинуудай студентнэрэй, тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадай материальна, байрын ба ажаһуудалай талаар хангагдасые улам һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые үндэһэ болгон, ВЦСПС-эй Президиум профсоюзна эмхинүүдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай тогтоол гаргаба. Профсоюзуудай соведүүд болон комитедүүд, вузуудай ба техникумүүдэй профкомууд болон месткомууд энэ асуудалаар ехэ юумэ хэхэ ёһотой байна. Эдэнэр студентнэрые, һурагшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын хэрэг улам һайжаруулха, арадай ажахыда хэрэгтэй шадамар бэрхэ мэргэжэлтэдые бэлдэхэ, дээдэ һургуулинуудай ба техникумүүдэй студентнэрэй ажаллаха, ажаһууха ба амархадань таарамжатай болгохо хэмжээ ябуулгануудые дээдэ һургуулинуудай ректорнүүдтэй. тусхай дунда һургуулинуудай директорнүүдтэй хамта хараалха ба бэелүүлхэ ёһотой болоно.

Профсоюзуудай фабрично-заводской ба эхин комитедүүд студентнэр болон һурагшадай үйлэдбэриин практикаяа амжалтатай һайнаар гарахынь тула таатай зохид байдал предприятинуудай, барилгануудай, колхозууд болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта хангаха уялгатай. Профсоюзуудай зургаанууд, эхин эмхинүүд дээдэ. тусхай дунда һургуулинуудта. бэлэдхэлэй отделенинүүдтэ хүдэлмэришэд ба колхознигуудые олоор оруулха оролдолго ехээр гаргаха ёһотой.

Дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудай эрхим һайнаар һурадаг, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг студентнэр болон һурагшадта зорюулжа. 1972 оной сентябриин 1-һээ СССР-эй профсоюзуудай стипендинүүдые бии болгохо гэжэ ВЦСПС-эй Президиум шиидхэбэ. Студентнэртэ үгтэхэ 80—80 түхэригэй табан стипенди, һурагшадта үгтэхэ 60—60 түхэригэй зуун стипенди бии болгогдохонь. Арадай ажахын ямар нэгэн зорилго шиидхэхэ студентнэрэй научна эрхим хүдэлмэриин түлөө жэл бүри үгтэхэ 80 шан бии болгохо гэһэн ВСНТО-гой дурадхалые ВЦСПС-эй Президиум баталаа.

Санаторинууд, пансионатууд, амаралтын байшангуудта, студентнэрэй бэе махабад һайжаруулха, аяншалгын ба альпинистнүүдэй лагерьнуудта ошохо путёвконуудые худалдан абахын тула, студентнэрэй ба һурагшадай элүүрые һайжаруулха эдеэ хоолдо зорюулжа 1972 он соо 16 миллион үлүүтэй түхэриг һомолхоор хараалба. Энэ мүнгэн дээдэ һургуулинуудай студентнэр ба тусхай дунда һургуулинуудай һурагшадай 20 санатори-профилактори нэмэжэ бии болгохын тула гаргашалагдаха. Зунай ба үбэлэй амаралтын үедэ 4000 хүнэй байха элүүржүүлгын-спортын лагерьнуудые амаралтын 12 байшанда эмхидхэхыень Профсоюзуудай курортнуудай управлениин Центральна соведтэ даалгагдаа. Өөһэдын лагерьгүй дээдэ һургуулинуудай студентнэр ба тусхай дунда һургуулинуудай һурагшад тэдэ лагерьнуудта түбхын түрүүн эльгээгдэхэ. Дээдэ һургуулинууд ба техникумүүдтэ ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые. нийтын эдеэ хоол, спортын-нийтын хүдэлмэри саашадань улам һайжаруулха хэмжээнүүд тогтоол дотор хараалагдаа.

(ТАСС).

КОМСОМОЛОЙ АЖАБАЙДАЛ

ЗАЛУУШУУЛ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ...

Сэлэн-Дүүмын заводой комсомолой эмхи аймаг соогоо томохон эмхинүүдэй тоодоородог юм. Эндэхи эмхи хамта дээрээ 130-аад комсомолшуудһаа бүридэнэ. Эдэнэрэй нилээд олониинь ажал хүдэлмэридөө, һуралсалдаа һайнаар хандажа, залуушуулда жэшээ харуулан ябахаһаа гадна, комсомолой хүдэлмэридэшье эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Заводой цех бүхэндэ, мүн цехүүдэй хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ комсомолшууд булта хабаадалсажа, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха асуудалда һаналаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Олохон комсомолшууд мүрысөөндэ шалгаржа, гансашье цех соогоо бэшэ, харин завод соогоо шалгаран ябана. Тэдэнэй тоодо вагонно цехэй комсомолшууд Владимир Кожевников, Валерий Бдюхин, Гена Чагдуров, механическа цехэй комсомолшууд Николай Ефимов, Петр Юдин, мүн бусад олон хүнүүдэй нэрэнүүдые дурдамаар.

«Социалис мүрысөөнэй отличник» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Николай Меньшиков бэлэдхэлэй цех соо гагнагшаар хүдэлдэг юм. Залуушуулда жэшээ харуулан хүдэлдэг энэ комсомол хүбүүн һүүлэй үедэ ажалайнгаа бүтээсые нилээд дээшэлүүлжэ, үдэр бүриингөө даалгабариие 130—140 процент дүүргэхэһээ гадна, шанар һайнтай продукци бүтээн гаргана. Тиигэжэ Николайн хэһэн ажалынь шалгагдангүйгөөр сэхэ тушаагдадаг болонхой.

Эндэхи комсомолшууд оролдосотой бэрхээр ажаллахынгаа хажуугаар, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, комсомолой хүдэлмэри һайжаруулха асуудалда һаналаа саг үргэлжэ хандуулжа ябадаг.

Комсомолшуудай политическэ эрдэм дээшэлүүлхэ кружогто хабаадагшад үнгэрэгшэ жэлэйнгээ һуралсалые амжалтатайгаар дүүргэжэ гараһан юм. Тэрэ кружогые ВЛКСМ-эй гэшүүн Таисия Рягузова бүхэли жэлэй турша соо ханамжатайгаар хүтэлбэрилжэ гараа.

Спортын хүдэлмэри заводой комсомолой комитедэй, мүн бүхы комсомолшуудай саг үргэлжын анхарал доро байдаг. Тиимэһээ спортдо дуратайшуулай тоо заводто жэл бүри олошорно. Комсомолшуудай үүсхэлээр эмхидхэгдэдэг элдэб мүрысөөнүүдтэ залуушуулшье эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо.

Заводой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн футбольно, волейбольно командынхид гансашье Сэлэнгынгээ аймагта бэшэ, харин республика соогоо түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ хүсэеэ туршалсадаг болонхой. Заводой футболистнар «Урожай» бүлгэмэй командануудай дунда болоһон республикын мүрысөөндэ энэ жэл хабаадалсажа, гурбадахи һуури эзэлээ. Нютагай командын вратарь Александр Марфин бэрхэ бэлэдхэлтэй байһанаа харуулаа. Энэ жэлэй июнь һарада футболоор аймаг соогоо түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөндэ заводой футболистнар шалгаржа, хоёрдохи һуури эзэлээ. Футболдо дуратайшуул аймагай, мүн республикын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахаһаа гадна, нютаг дээрээ, Сэлэнгын совхозой, геологуудай, бусад эмхинүүдэй футболистнартай хүсэеэ туршалсажа байдаг.

Волейбольно командынхид өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие аймагай мүрысөөндэ нэгэтэбэшэ харуулһан байна. Энэ жэлэй мүрысөөндэ аймаг соогоо 1-дэхи, 2-дохи һууринуудые эзэлээ. Завод соогоо түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн нэгэтэбэшэ үнгэргэгдэнэ.

Уран һайханай самодеятельностиин хүдэлмэри гансашье комсомолшуудай бэшэ, харин залуушуулай зүрхэ сэдьхэл эзэлдэг болонхой. Уран бэлигтэнэй кружогые дүршэлтэй эмхидхэгшэ нүхэр Красикова толгойлно. Кружогто хабаадагшад август-октябрь һарануудта заводойнгоо коллективтэ хэдэ хэдэн концерт харуулхаһаа гадна, хүршэ совхозойнгоо фермэнүүд дээгүүр нэгэтэбэшэ ябаа. Тиихэдээ тэдэнэр малшадта гансашье концертнүүдые табяа бэшэ, харин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн, дайшалхы хуудаһануудые гаргаһан байна. Заводой уран һайханай бригадынхид октябрь һарада Юрөөгэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз ошожо, концерт табяа. Һаяшаг үнгэргэгдэһэн «намарай баал» нютагайнгаа зониие ехээр һонирхуулаа. Тэндэ шүлэгүүд уншагдахаһаа гадна, дуу, хатар гүйсэдхэгдэһэн, элдэб наада эмхидхэгдэһэн байна.

Заводой комсомолшууд эдэ бүхы амжалтаяа ВЛКСМ-эй комитедэй, партийна организациин зүб хүтэлбэриин ашаар туйлажа шадаа.

Һүүлэй үедэ заводой цех бүхэндэ комсомолшуудай суглаан боложо, дутуу дундануудаа зүбшэн хэлсэхэһээ гадна, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлоо. Тиихэдээ залуушуулые хүтэлбэрилхэ талаар комсомолшуудай үүргые улам дээшэлүүлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаһан байна.

И. БАЛЬДИРОВ,
манай корр.

Захааминһаа мэдээсэнэ

ЭНЭ ЖЭЛЭЙ арбан һарын турша соо Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хамһабариин ажахын һаалишад Е. П. Максимова, Т. Т. Цыденжапова ажалай ехэ амжалта туйлаба.

Түрүүшынхинь һаамхай 17 үнеэнһээ 10 һарын турша соо 50.436 литр гэхэ гү, али нэгэ һаамхай үнеэн бүриһөө 2967 килограмм һү һаагаа. Хоёрдохинь 16 толгой үнеэнһээ 10 һара соо 47859 килограмм гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 2865 килограмм, тэрэ тоодо октябрь һарада 231 килограмм һү һааба.

САНАГЫН СОВХОЗОЙ шахан таргалуулха гүүртын мал адуулагшад нилээдгүй һайн амжалта туйлаа. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй гурбан кварталай дүнгүүдээр социалис мүрысөөндэ мал адуулагшад З. Бадмаева, Г. Логинов, С. Доржиев, Б-Х. Хадаева, Ж. Норбоев, Р. Цынгенов, С. Цыренов гэгшэд түрүү һуури эзэлбэ.

Тэдэнэр үндэр үрэ дүнгүүдые амжаа. Жэшээлбэл, мал адуулагша З. Бадмаева малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэз дунда зэргээр 830 граммаар нэмээһэн байна. Тиихэдэ Г-Ж. Логинов, С. Доржиев, Б-Х. Хадаева, Ж. Норбоева, Р. Цынгенова болон С. Цыденов гэгшэд үшеэшье ехэ амжалта туйлаһан байха юм.

Д. ЛЫГДЕНОВА.

АРАДАЙ УНИВЕРСИТЕДҮҮД—ОЛОНИИТЫН ХЭРЭГ

ОЛОН ТҮМЭНЭЙ ҺУРАЛСА

Ажалшадай ухаан бодолой болбосоролой, научно-техническэ, соёлой болон юрэнхы эрдэмые саашадань дээшэлүүлхэ асуудалнуудта манай парти тон ехэ анхарал хандуулдаг байна. Коммунис байгуулалтын шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ ленинскэ ёһо гуримуудые баримталан, арадай университедүүдые олошоруулха, хүгжөөхэ асуудалые нэн түрүүшээр шухала хэрэгтэ тоолодог. 1968 оной октябриин 8-да баталан абтаһан «Арадай университедүүдэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол энэ дээрэ хэлэгдэһэн үгэнүүдые элеэр гэршэлнэ гээшэ. Арадай эрхим университедүүдэй дүй дүршэл хадаа научна эрдэм дэлгэрүүлхэ хэрэг һайжаруулха, ажалшадые марксистско-ленинскэ үзэл сурталаар зэбсэгжүүлхэ, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай кадрнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэнэ гэжэ тус тогтоол соо заагдаһан байха. Партиин энэ шухала документын хэблэгдэһэн ушар арадай университедүүдые улам үргэдхэхэ ябадалда түлхисэ боложо үгөө.

Манай буряад нютагта арадай университедүүдые эмхидхэн байгуулһан ушар ехэ һайшаалтай, гүнзэгы удхатай хэрэг мүн. 1970-71 онуудай эсэстэ манай республикада арадай 16 университет, тэдэнэй 8 филиал хүдэлжэ байба. Тэндэнь 3450 хүн һурана.

КПСС-эй Буряадай обкомой бюрогой 1970 оной ноябриин 10-най тогтоолоор арадай университедүүдэй республиканска совет эмхидхэһэн ушар нилээд ехэ удха шанартай байгаа. Партийна органуудай, олониитын эмхинүүдэй, министерствэнүүд ба албан зургаануудай түлөөлэгшэд, эрдэмтэд, дээдэ һургуулинуудай хүтэлбэрилэгшэд республиканска Соведэй бүридэлдэ ороо.

Арадай университедүүднай зарим тэды түрүү арга дүршэлтэй боложо байнхай. Жэшээлхэдэ, Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай дэргэдэ байгуулагдаһан научно-педагогическа эрдэмэй университет 10-дахи жэлээ хүдэлжэ байна. Тус университет 12 факультедтэй, 500 гаран шагнагшадтай. Университедые ректорат хүтэлбэрилнэ (ректорынь — Дугаров С. Г., проректорынь—Л. Ф. Зимнякова).

Научно-педагогическа эрдэмэй университедэй хүдэлмэриие хараад үзэхэдэ, хэшээлнүүдынь багшанарай эрдэм бэлиг баяжуулха, совет педагогикын теори ба практикын гол шухала асуудалнуудта анхарал хандуулха хэрэгтэ нүлөөлнэ гэжэ элирбэ.

Политическэ гэгээрэлэй байшангай дэргэдэ хэдэн жэлэй саада тээ эмхидхэгдэһэн гүрэнэй хуули шудалха арадай университет (ректорынь—республикын прокуророй туһалагша П. В. Коростылев) мүн лэ ажалаа һайнаар эрхилжэ байдаг. Авиационно заводто, Заиграево тосхондо, Гусиноозерскдо энэ университедэй филиалнууд бии. Прокуратурын, мүн республикын захиргаанай зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд (нүхэд Сидорин, Аржигаров, Морокова, Товер, Геласимов, болон бусад) университедэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм.

Улаан-Үдын кооперативна техникумэй дэргэдэ 1964 ондо эмхидхэгдэһэн совет худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой экономико ба культура шудалдаг арадай университет (ректорынь — Г. П. Дамбаева) ажалаа урагшатайгаар ябуулна. Үнгэрэгшэ жэлдэ 8 хэшээл үнгэргэгдөө, тэрэ хэшээлдэнь 140 шагнагша тоологдодог байгаа. Байгша ондо 63 шагнагша арадай университет дүүргэһэн тухай үнэмшэлгэ абаа. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө университет улам хүндэтэй боложо байна.

Буряадай геологическа управлениин дэргэдэхи байгаалиин баялиг шэнжэлэлгын эрдэмэй университедтэ (ректорынь—П. Ч. Шабагоров) 100 шагнагша тоологдоно. Тус университет гурбан факультедтэй юм.

Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл, политическэ эрдэм дээшэлүүлхэ гэһэн гол зорилго университет урдаа табидаг юм. Геологическа управлениин гол мэргэжэлтэд, Москва, Свердловск болон бусадшье городуудһаа ерэһэн мэргэжэлтэд лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг. Буряадай геологическа управлениин дэргэдэхи арадай университедэй эрдэмтэ секретарь З. М. Мареев байгша оной май һарада Ашхабад хотодо болоһон СССР-эй Геологиин министерствын зүгһөө үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна семинарта хабаадаа. Тэндэ арадай университедүүдэй хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Тус управлениин дэргэдэхи университедэй хэшээлнүүд һарадаа хоёр дахин таһалгаряагүйгөөр үнгэргэдэг байһан. Геологуудай юрэнхы эрдэмээ, бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тус университет ехэ үүргэ дүүргэһэн байна.

Буряадай хүдөө ажахын институдай үүсхэлээр һуралсалай 1970-71 онуудта хүдөө ажахын эрдэм шудалдаг арадай хоёр университет, тодорхойлон хэлэбэл, Мухар-Шэбэрэй тосхондо, Гусиноозерск хотодо-эмхидхэгдэһэн юм. Тус университедүүдтэ экономикын, хүдөө ажахын үйлэдбэри эмхидхэлгын, зооветеринариин, агрономиин, оньһожоруулгын факультедүүд эмхидхэгдэнхэй. Буряадай хүдөө ажахын институдай багшанар, эрдэмтэд, республикын хүдөө ажахын үйлэдбэри эмхидхэлэй агромеханизациин, зооветеринарна факультедүүд тоологдоно. Колхозуудай түрүүлэгшэнэр, совхозуудай директорнүүд, отделенинүүдые эрхилэгшэд, главна бухгалтернууд ба экономистнууд экономикын болон хүдөө ажахын үйлэдбэри эмхидхэлэй факультедтэ һуралсана. Агрономууд, инженернүүд, тракторно-тариан ажалай бригадирнууд, агромеханизациин факультедтэ һуралсажа, харин зооветеринарна факультедтэ- зоотехнигүүд, ветеринарна врачнууд хабаадуулагдана. Хүдөө ажахын эрдэмэй түрүү дүй дүршэлые тараан дэлгэрүүлхэ гэһэн зорилго тус университедэй урда табигдадаг. Һарадаа нэгэ дахин үдэрэй 6 часай туршада хэшээлнүүд үнгэргэгдэнэ. Иимэрхүүгээр хоёр жэл соо программаяа дүүргэхэ түсэбтэй. Буряадай ниитын эрдэмэй институт, Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станци болон бусадшье организацинууд болон эмхи зургаанууд арадай университедүүдтэ туһалдаг юм.

КПСС-эй Буряадай обкомой бюро дээрэ Буряадай хүдөө ажахын институдай арадай университедүүдтэ ямараар туһалдаг тухай асуудал хаража үзэгдэһэн, энэ талаар туйлагдаһан зарим дүй дүршэлынь һайшаагдаһан байна. Арадай университедүүдэй ажал хүдэлмэри гол түлэб иимэрхүүгээр эмхидхэгдэнхэй байгаа гэжэ хэлэхэ Мухар-Шэбэрэй, Зэдын, Кабанскын, Хяагтын эмхидхэгдэһэн арадай у дүүд хүдэлжэ эхилээ.

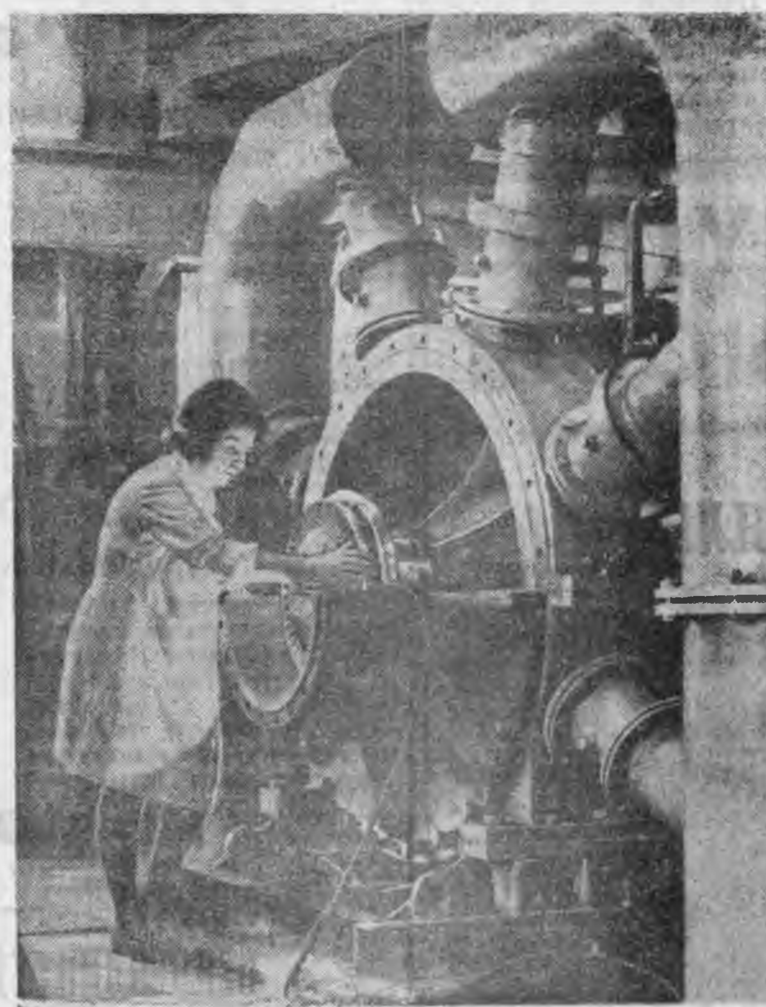
Республиканска ниит (түрүүлэгшэнь А. Е. Эл гэрэгшэ жэлдэ арадай у дүүдэй һуралсалай т программа нарижуулан тэдэнэй хүдэлмэридэ асуудалнуудые саг үргэ хэжэ байгаа. Соведэй нууд дээрэ хүдэлмэрии баталагдадаг, арадай у дүүдэй хүдэлмэри ту нууд шагнагдадаг байһа

Гэхэтэй хамта зарим ци, эмхи зургаанууд бол нуудай хүтэлбэрилэгшэ университедүүдэй ажал горитой анхарал хан Энэнь тон буруу гээшэ КПСС-эй Программа дот хэлэгдэһэн байдаг: «Ма үйлэдбэридэ сагаа ула гаргашалдаг болоходо лөө сагаа ниитын ажал да, соёлой, ухаан бодолой скэ талаараа хүгжэлтэдэ техническэ ба уран һай зохёохы ажалда зорюула юм». Тиихэлээрээ олонии хитэдэй хүсөөр хүдэлдэг университедүүд ажалша болбосоролой хэмжээе хэ бусад түхэл шэнэ коммунизм тээшэ тэгүү улад зоной нэгэ хуули

Байгша оной октябр «Знание» бүлгэмэй Бур ганизациин ээлжээтэ пле жо, арадай университе мэриие һайжаруулха ту дал зүбшэн хэлсээ һэн дээрэ энэ асуудал зүбшэ баталан абтаһан шиид манай республика дотор университедүүдэй улам ажал хүдэлмэрее улам һа ха хэрэгтэ түлхисэ боло Энэ шухала зорилгые КПСС-эй XXIV съездын бэринүүдые бодото дээрэ лүүлхын нэгэ шата боло

А. СЕРЕБР
арадай университе
республиканска С
түрүүлэгшын ор

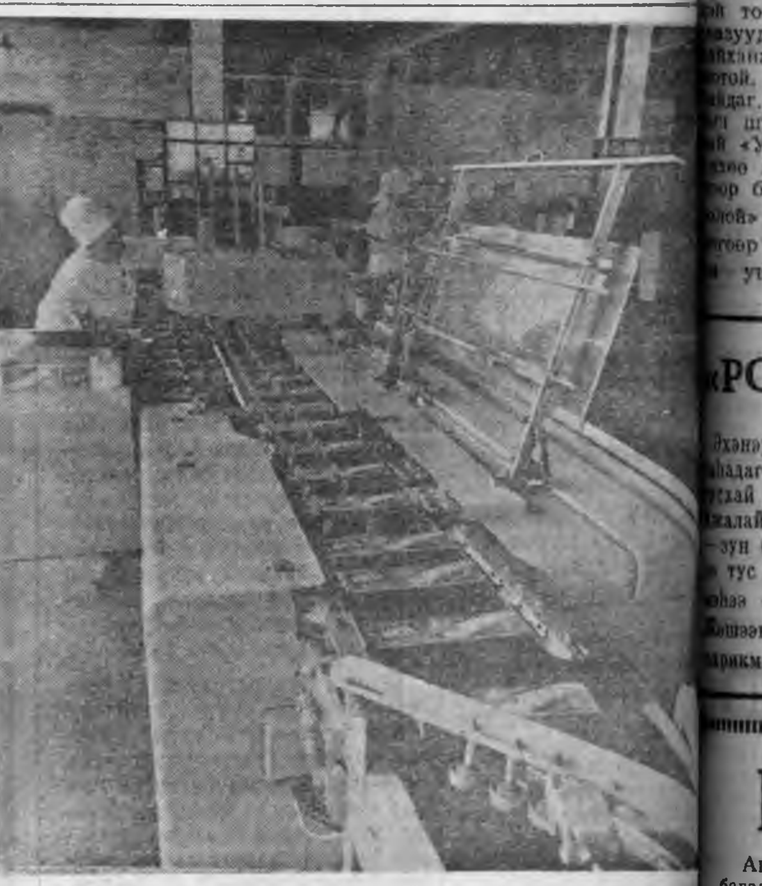
СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

ЛЕНИНГРАД. КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ Металлическа заводто 1200 мянган киловатт хүсэтэй ууралай турбина бүтээгдэбэ. Энээниие табихын түлөө ороноймнай лабораторинуудта нилээд ехэ шэнжэлгын хүдэлмэри хэгдэһэн байгаа. Шэнжэлгэ мүнөөшье үргэлжэлһөөр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ахалагша техник Г. Н. Романова ууралай турбиные шалгалтада бэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Мурманска загаһанай комбинат орон соогоо эгээл томо промышленна предприятинуудай нэгэн гэжэ тоологдодог. Мүнөө энэ комбинадай оньһон түхеэрэлгэнүүдынь шэнэлэгдэн заһабарилагдажа, шэнэ цехүүд ашаглалгада үгтэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Болбосоруулгын цехтэ табигдаһан шэнэ машинанууд.

ТАСС-ай фотохронико.

Щекинскэ дүй дүршэлые хүдөө ажахыда дэлгэрүүлхэ

БАРАГДАШАГҮЙ АРГА БОЛОМЖО

ЭНЭ ТАБАН жэл соо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй тоо үшөө 800 мянган хүнөөр хорохо гэжэ мэргэжэлтэд багсаана. «Үшөө» гэжэ юундэ хэлэнэбибди гэхэдэ, манай ороной индустриальна замда ороһонһоо хойшо иимэ хоролто эхилхэ ёһоороо эхилһэн юм. Экономическа талаараа хүгжэнги бүхы оронуудта хүдөө ажахын хүдэлмэришэд жэл бүри баһал үсөөрдэг гэжэ тоо, баримтанууд харуулна. Үнгэрһэн табан жэлэй хугасаа соо СССР-эй хүдөө нютагуудта (гол түлэб колхозуудта) хүдэлдэг зоной тоо 1,4 миллион хүнөөр хороһон байна.

Иимэ ушар байдал өөрын шалтагаантай. Юуб гэхэдэ, хүдөө ажахын техническэ баазын хүгжэлтэ хүдэлмэрилэгшэдые ажалһаань сүлөөлхэ арга олгоно бшуу. Мүнөөнэй табан жэлэй туршада энэ баазань улам бэхижэхээр хараалагданхай.

Тиигэбэшье һаань, хүдөөдэхи хүдэлмэрилхэ хүсэнэй нөөсэнүүдые шадамараар хэрэглэлгэ, колхоз болон совхозуудтахи ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлгэ хадаа хүдөө ажахын шиидхэхэ мүнөө үе сагай үндэһэн зорилгонууд гэжэ партимнай тоолоно. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй тоогой хорожо байгаашье һаань, жэл бүриин үйлэдбэриин хэмжээ энэ табан жэлэй туршада үнгэрһэн табан жэлэйхиһээ 20—22 процентээр дээшэлүүлхэ ёһотойбди.

Щекинскэ химическэ комбинадай дүй дүршэл эндэ һанаанда ороодхино. Тэндэхи химигүүд үйлэдбэридэ хабаадаг хүн зонойнгоо тоое хорооһоноо һаа, урда урданайхиһаа һурагүй ехэ продукци гаргадаг болоо бшуу.

Мүнөө Щекинскэ дүй дүршэл олохон промышленна предприятинуудта нэбтэрүүлэгдэжэ, нилээд ехэ экономическа аша үрэтэй байһанаа батална. Щекинскэ химигүүдэй онол аргые үнгэрһэн жэлэй эхин багһаа орон соогоо эгээн түрүүлэн Москва шадарай «Заря коммунизма» гэжэ племзаводойхид халан абаһан юм.

Энэ туршалга амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорилгоор СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ, Ажалай болон салин хүлһэнэй талаар Гүрэнэй комитедтэ тусхай гурим зохёогдоһон байна. Тиигэжэ Щекинскэ химигүүдэй дүй дүршэл хүдөө ажахын онсо байдалда тааруулагдаа бшуу.

Энэ туршалгын гуримай ёһоор (туршалга 1970—1972 онуудай хугасаа соо үнгэргэгдэхэ гэжэ хараалагданхай), ажахын салин хүлһэнэй тогтомол фонд баталагдаа. Хэрбээ племзаводой үйлэдбэреэ хүгжөөхэ шэнэ арга боломжо нэбтэрүүлээ гү, али продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ һаань гү—тэрэ фонд тогтоогдомол хэмжээнһээ зарим тэды дээшэлүүлэгдэжэ болохо байна. Үйлэдбэридэ хүдэлжэ байһан хүнүүдые машина, техникээр һэлгэһэнэй, ажалай эмхидхэл болон үйлэдбэри хүтэлбэрилхэ хэрэгые нарижуулһанай ашаар оруулагдаһан олзо доходые коллективэйнгээ дунда хубааха гурим мүн лэ эндэ тодорхойлогдонхой. Энэ олзо орошонь гол түлэб мэргэжэлээ нарижуулһан, ажалайнгаа хэмжээе үргэдхэн, урмашуулга болгогдожо хүнүүдтэ үгтэхэ юм. Бусад совхозуудһаа илгаань юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдые шагнаха материальна урмашуулгын фонд эндэ байгуулагданхай.

«Заря коммунизма» гэжэ племзаводой коллектив гурбан жэл соо ажалайнгаа бүтээсые нэгэ хахад дахин, продукци үйлэдбэрилгээ 21,4 процентээр дээшэлүүлхэ зорилго табинхай. Тиихэдээ 334 хүниие гэхэ гү, али бүхы хүдэлмэришэдэйнгөө табанай нэгые ажалһаань сүлөөлхэ гэжэ хараалаганхай.

Туршалгынь түрүүшын, жэлэй хугасаа соо тус ажахы 178 хүниие, тэрэ тоодо 146 хүниие мал ажал дээрэһээ, бусадыень хүтэлбэри-захиргаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа сүлөөлжэ шадаа. Тиигэбэшье һаа, «Заря коммунизма» племхоз продукци үйлэдбэрилгээ арбан хоёр процентээр дээшэлүүлээ. Ажахыдаа хүн бүхэнэйнь оруулдаг олзо доходой хэмжээн табанай нэгэнһээ дээшэ хубяар нэмээ гэхэ гү, али мүнгэн дээрэ тоолоходо, 5,184 түхэригтэ хүрөө.

Хайшан гээд эды шэнээн хүнүүдые ажалһаань сүлөөлхэ арга олдооб? Энэ ажахы малай бүхы фермэнүүдэй хүдэлмэриие сүм оньһожоруулаа. Тиихэдээ малшадай ажал хүдэлмэриие эрдэм наукын туйлалтануудһаа үндэһэлэн, шэнээр эмхидхэһэн байна.

Туршалгын эхилхын урда тээ 400 һаамхай үнеэдтэй һүнэй фермэдэ 33 хүн ажалладаг байгаа һаа, мүнөө тэндэ оройдоол арбаад хүн хүдэлнэ. Хэд бэ гэхэдэ, зургаан гол һаалишан, халаанай хоёр һаалишан (һаалишад долоон хоногой табандань хүдэлнэ), зургаан мал адуулагшад, нэгэ тракторист-машинист, хоёр фермые хангадаг нэгэ слесарь-механик. Иигээд лэ дүүрэө.

«Заря коммунизма» гэжэ племзаводто иимэ табан фермэ бии. Эндэ ажалынь түгэс оньһожоруулагданхай. Һаагдаһан һүнүүнь тусхай соргонуудаар саашаа дамжуулагдадаг юм. Эндэ хүдэлдэг һаалишад үнгэрһэн жэлдэ даажа абаһан үнеэдһээ 1400 центнер һү һаагаа гэхэ гү, али хүдэлмэриин үдэр бүри 6 центнер һаадаг байгаа.

Эбэртэ бодо малай залуу һүрэгые харууһалха хоёр фермэдэнь ажалай эмхидхэл болон технологи эрид һайжаруулагдаа. Эндэ 1500 гаран тугалнууд бии юм. Мүнөө хүн бүхэн 150 толгойень гэхэ гү, али 1969 онойхиһоо гурба дахин олые харууһална. Гахайн фермэнүүдэйшье хүдэлмэрилэгшэд урда урданайхиһаа олон толгой мал даадаг болонхой.

Туршалгын эхилһэн түрүүшын жэлдэ малшадай салин хүлһэн дунда зэргээр 19 процентээр нэмээ.

Энэ туршалгын гол зорилго гэбэл, зарим хүнүүдые ажалһаань сүлөөлгэ дэмы бэшэ юм. Юуб гэхэдэ, иимэ шэнэ онол аргаар хүдэлжэ эхилһэн ажахын коллектив дээшэлүүлэгдэмэл түсэб абаха, тэрэнээ амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ урмашуулагдан зоригжоно бшуу. Материальна урмашуулгын фонд бии болгохо гурим имагтал иимэ эдэбхи оролдолгын бата нүхэсэл болоно ха юм.

Түсэбөөр хараалагдаһан олзо доходойнь 17,6 процент энэл фонддо үгтэхэ байха. Харин түсэбһөө гадуур оруулагдаһан олзо доходһоо хоёр дахин бага хэмжээнэй мүнгэ зөөри урмашуулгын фонддо үгтэхөөр хараалагданхай. 1967—1969 онуудай үйлэдбэриин дунда зэргын хэмжээнтэй жэшэхэдэ, продукци гаргалгын нэгэ процентээр нэмээгдээд байбал, материальна урмашуулгын фонддо бодото олзо доходойнь дүрбэнэй гурбан хуби оруулагдаха юм. Зүгеэр урмашуулгын фонд ажахын салин хүлһэнэй фондын 15 процентһээ дээшэ болохо ёһогүй.

Үнгэрһэн жэлдэ племзаводой материальна урмашуулгын фондын хэмжээн 820 мянган түхэригтэ гэхэ гү, али хүн бүхэндэ хүртэсын талаарнь абажа хараа һаа — 500 түхэригтэ хүрөө. Энэ мүнгэнэй гол хубинь жэлэй турша соо гаргашалагдахадаа, хараалагдаһан түсэбүүдээ жэлэй, кварталай дүнгүүдээр үлүүлжэ байһан хүнүүдтэ шан болгогдон үгтөө. Энээн дээрэһээ тобшолходо, материальна урмашуулгын фонд социалис мүрысөө эмхидхэлгые һайжаруулха хүсэтэ нүхэсэл болоно.

Щекинскэ дүй дүршэлые халан абажа хүдэлхэһөө урда тээшье «Заря коммунизма» племзавод түрүү ажахынуудай нэгэн байгаа. Жэшээлхэдэ, 1969 ондо эндэхид элдүүрилэгдэдэг газарайнгаа гектар бүхэнһөө (племсовхоз 8,8 мянган гектар газартай) 11 центнер һү, 3 центнер (амидын шэгнүүрээр) шахуу мяха, 700 гаран килограмм хартаабха, центнер хахад тухай ороохо тариа гүрэндэ худалдаһан юм. Һаамхай үнеэн бүриһөө 4 тонно үлүүтэй һүн абтаа. Энэншье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ жэлдэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 42 центнер тариан хуряагдааһэн. Тэжээлэй ургамалнуудай, хартаабхын ургаса баһал тиимэрхүү — үндэр байгаа. Харин уһалагдадаг 900 гектар болбосон бэлшээриин гектар бүриһөө 80 центнер тэжээлэй единицэ абтаа бэлэй.

Мүнөө Щекинскэ дүй дүршэл нэбтэрүүлһэнэй ашаар, эдэ үрэ дүнгүүд ахигдаа. Жэшээлхэдэ, байгша он соо гектар бүриһөө 44 центнер ороохо тариан хуряагдаа; гектар бүриһөө 20 тонноһоо доошо бэшэ хартаабха абтахаар багсаагдана. Тэжээлэй ургамалнуудай абтаса илангаяа һайн. Үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 4,4 тонно һүн һаагдахаар хараалагдана. Байгша оной зургаа һарын туршада энэ ажахы 33 хүниие ажалһаань сүлөөлхэ арга олоо. Тэдэ булта ондоо тээ ажалда оруулагдаа.

1971 оной туршада лай бүтээсэ үшөө 12 нэмэхэ, тиин продукции үнэ арбанай нэгэ дахин хо гэжэ «Заря коммунизм заводой мэргэжэлтэд тоо лэдбэриинь юрэнхы хэм хинаа нилээд ехээр нэмэ Байгша оной долоон һа ша соо племзавод гүрэндэ ган тонно һү, 1800 тонно далдаад байна.

Эрдэм наукын туйлал үндэһэлэн, ажалай эмх билгаһанай, түлбэриие жуулһанай ашаг үрэ, олзо иимэл даа. Партиин XX дын ендэр дээрэһээ Л. невэй хэлэһэн иимэ үгэ наанда ороодхино:

«Үйлэдбэриин ашаг ур бэшээр дулдыдадаг, ажа лэлгын шухала талань дэ, ажалай түлөөһые нар һайжаруулга болоно. Ор нэтэрүү, бүтээсэ ехэтэй машуулагдаха, бүри лэгдэхэ ёһотой. Щекинскэ надай дүй дүршэлэй лэдбэриие хүгжөөлгэдэ ехээр хубитаяа оруул мэргэжэлээр хүдэлдэг, баялигта эзэн ёһоор, га хандадаг хүдэлмэрилэгшэд коллективүүдые урмашуу ла предприятинуудта арга боломжо олгоо һаа той гээшэ ха».

• • •

Щекинскэ химигүүдэй шэлые «Заря коммунизма» племзаводто нэбтэрүүлһэн дүнгүүдые хараадаа абаа эй Хүдөө ажахын мини энэ туршалгые ороной дэн совхозуудта хэрэглэ гэжэ шиидээ.

И. АРП
ТАСС-ай шэ

Соёлой хоёр жэлэй добтолго

ХОРИИНХИД ЗОРИГЖОНХОЙ

...Буряадай АССР-эй Верховно... ...эй нэгэдэхи сесси «Ажалша... депутадуудай нютагай Сове...эй ажалые КПСС-эй XXIV ...дын үндэһөөр һайжаруулха ...энүүд тухай» гэһэн тогтоол ...ан абаа һэн. Тиигээд 1971 ... июль һараһаа 1973 оной ... һара хүрэтэр городуудай, ...уудтахи түб тосхонуудай, ...бликын посёлогууд болон ... нютагуудай соёл культура ...дань дээшэлүүлхэ, болбосон ...эй болгохо талаар хоёр жэ... добтолго эмхидхэхэ тухай рес...лыкымнай Министрнүүдэй Со... гаргаһан тусхай тогтоол ... оной август һара соо «Буряад үнэн» газетэдэ толилогдоо ...

... тогтоолые бэелүүлхэ та... Хоринн аймагта юун хэгдэнэ гээшэб? Сентябрь һара соо аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй ээлжээтэ сесси зарлагдажа, соёлой хоёр жэлэй добтолгын асуудал зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Һүүлэй гурбан жэлэй туршада жэл бүхэндэ дунда зэргээр 2,5 миллион түхэриг мүнгэн барилгын хэрэгтэ гаргашалагдаһан байна. Тиихэдэ совхозуудай барилгын хэрэгтэ 7 миллион 211 мянган түхэриг, тэрэ тоодо 1 миллион 628 мянганиинь соёлой болон ажаһуудалай эрилтэ хангаха предприятинуудай барилгада гаргашалагдаа юм.

Тиихэдэ 1971—1973 онуудта Дээдэ-Тайлса, Удинск, Хандагай һууринуудта тус тустаа 320 хүнэй һураха дунда һургуулинууд баригдаха юм. Улаан-Одондо 240 хүнэй һууритай найман жэлэй һургуули баригдахаар хараалагдаба. Хори тосхондо соёлой байшан, Удинскда, Дээдэ-Тайлсада шэнэ клубууд, Онинoборскдо библиотекэ баригдаха. Шүдэ аргалха поликлиникэ Хоридо, фельдшерско-акушерскэ пунктнууд Зүүн-Хуурайда, Георгиевскда, Хандагайда бодхоогдохо юм. Аймаг дотор олон столово, магазинууд баригдажа, ашаглалгада үгтэхэ байна.

Аймаг доторнай 28 тосхон, һууринууд тоологдоно. Тэдэнэй түхэл шарайе шэнэлхэ, сэсэрлигтэй болгохо шухала.

Залуушуулые дунда ба найман жэлэй һургуулиин эрдэмтэй болгохо асуудалда горитой анхарал хандуулагдаха юм. Юуб гэхэдэ, тэрээнгүйгөөр хүн зоной ниитэ болбосоролые дээшэлүүлхэ асуудал шиидхэгдэхэгүй бшуу. Библиотекын уншагшадай тоое үшөө ехээр олошоруулха хэрэгтэй. Тиимэһээ номой фондые 15,3 мянган хэһэгтэ хүргэхэ шухала. Олоной дунда хэблэл олоор тарааха гээшэ соёлой добтолгодо сэхэ хабаатай.

Гэбэшье тосхон, һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ горитойхон дутагдалнууд бии даа. Сэхыень хэлэхэдэ, бидэнэй үбгэ, эсэгэнэрэй гуримаар баригдаһан гэрнүүд мүнөөнэй хүнэй эрилтэ хангахаяа болёо. Мүнөө сагай хүнүүд үндэр, һаруул, гоё байшангууд соо ажаһууха дуратай болоо.

Тиихэдэ ниитын байшангууд, илангаяа соёл гэгээрэлэй гуламтанууд нюдэндэ урин, хүнэй дура буляамаар байха ёһотой. Газааһаань харахада, үнгэ зүһэгүйхэн клубта ерэхэ дуран хүрэхэ аал? Клубууд гээшэмнай хүн зоной сүлөөтэй сагаа үнгэргэдэг гуламта байха ёһотой гэжэ һайн мэдэнэбди.

Эдэ мэтые тобшолон хэлэбэл, мүнөө үеын тосхон, һууринуудые түхэлжүүлхын тула генеральна түсэб хэрэгтэй. Одоо хэнэй ухаан ямараар гүйнэб гээд лэ, ямаршье түсэбгүйгөөр барилга эрхилхэдэ, тосхоной гү, али һууринай түхэл шарай эреэн мориной үһэн шэнги болошохо ха юм.

Жэшээнь, Үдын, Дээдэ-Тайлсын, Анаагай, Хориин совхозуудай түб һууринда саашадаа ямар барилга хэгдэнэб, газаа түхэлынь хубилха гү ,али үгы гү гэжэ мэдэхын аргагүй. Юундэб? Юундэб гэхэдэ, тэдэ һууринуудые шэнэлэн заһахаар зохёогдоһон генеральна түсэб байхагүй. Харин мүнөө байһан түхэлынь хүн зоной эрилтэдэ харюусанагүй.

Тиихэдэ совхозуудай түбһөө хажуу оршодог һууринууд тухай хэлэбэл, бүришье доро. Булаг, Хүлэй-Үртөө, Ойбонто мэтын һууринуудаар ябахада, унанхай харшанууд, үмхиржэ налшыһан хооһон гэрнүүд обёорогдохо.

Тэдэ мэтые усадхажа, хүдөө нютагуудай тосхон, һууринуудай түхэл шарайе һайжаруулхын тула генеральна түсэб зохёохо хэрэгтэй байна. Энэ хэрэгтэ совхозуудай, леспромхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, Соведүүдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэнэр хабаадаха ёһотой. Генеральна түсэб зохёолгые аймагай архитектор хүтэлбэрилхэ уялгатай юм ааб даа.

К. ЖАЛСАРАЕВ,
аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

АЙМАГАЙ ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ХУУДАҺА ИРАХАДА

[Г]АЗЕТЫН ШЭМЭГЛЭЛ

...гай газетэнүүдэй хуудаһа...хада, нэгэл юумэн заал ...йралдаад байдаг. Тэрэ ...эхэдэ—шүлэг. «Юумэн» шүлэгые доройтуулха, хэ...дэ тоолохо зорилготой... урдаба бэшэбди. Шүлэг ...өөшье аймагай газетэ...о байха түбэйшье газе...эй хуудаһа шэмэглэдэг ааб даа. Энэ һайшаал..., дэмжэмээршье хэрэгые ...ыкымнай аймагай газе..., жэшээлхэдэ, «Хэжэн...», «Саяан» хараађаа ал... Тэдэнэй толилһон шү... богонихон рассказуудай ...эндо яһала һайшаагда...һанай баримтанууд мэ... «Саяанай самаряан» гэ... уран зохёолой нэгэдэлэй ...эри тухай һаяхан үнгэр... республикын залуу ...зохёолшодой конференци ...хэлэгдээ һэн. Лопсон Тап..., Борис Сыренов. Илья ...раев, Балдан Ябжанов, ... Ангархаев. Владимир ...ев болон бусад аймагайн... ...етын дэргэдэ эмхидхэг... ...нэгэдэлдэ эдэбхитэй ха...һаа, шүлэг, рассказуу... ...аг үргэлжэ толилуулхаһаа ... «Байгал» журналда, рес...ын газетэнүүдтэ зохёол... хэблүүлжэ эхилээ. Энэнь ...нэгэдэлэй ехэхэн алхам. Тиимэһээл «Саян» газе... толилһон шүлэгүүд, рас... удхаараашье, уран ...йнгаашье талаар бодом...мүлигдэһэн шэнжэтэй ... Борис Сыреновэй уян... шүлэгүүд. Лопсон Тапхае... уянхан шүлэгүүд» гэжэ ... ямаршье газетэдэ толил... бэшэгдэнхэй.—«Хэжэнгын ... хуудаһанууд баһал шү... ядалдадаггүй. Ехэн...арта «Хэжэнгын голой» уран зохёолой хуудаһанууд муу бэшээр согсологдон хой, бодомжотойгоор шэлэгдэһэн шүлэгүүдһээ бүридэдэг.

Эдэ хоёр газетын эмхидхэһэн уран зохёолтой хуудаһануудта бараг гэһэн сэгнэлтэ үгэнэбди, юуб гэхэдэ, редакцинуудай дэргэдэ хүдэлдэг литературна нэгэдэлнүүд яһала бэлигтэй залуушуулые гулидханхай, дүй дүршэлшье ехэтэй болонхой.

Теэд уран зохёолдо аймагай газетэнүүд иимэ анхарал, бодомжотойгоор хандана гээшэ гү? «Үгы» гэжэ халаглан хэлэмээр. Жэшээ болгон КПСС-эй Ахын райком болон ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй орган «Малшан» газетэ дурдая. Тэрэ газетын байгша оной октябриин 30-най номерто хэдэн шүлэгүүд толилогдоо. В. Арабжаевай нүгөө «Саһан» гэһэн шүлэг баһал уншагшадта шэнэ юумэ ойлгуулнагүй, бодол ухаа түрүүлнэгүй, харин дайралдаһан лэ үгэнүүдые холбоод табижархиһан үлхөө болошоно. Мүн лэ тиимэрхүү шүлэгүүдые Т. Табитуева толилуулаа.

Эдэ бүгэдэ юу харуулнаб гэхэдэ, зарим аймагай газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ шүлэгэй «оротойл» зүйлнүүд ябууд хэблэгдэшэнэ.

Эндэ жэшээ болгон гансал Ахын «Малшаниие» дурдабабди, Бусадшье аймагуудай газетэнүүдэй хуудаһа ираал һаа, иимэрхүү жэшээнүүд яһала олдохо байха. Үшөө нэгэ таагүй жэшээ дээрэ тогтоё. Һүүлэй үедэ аймагай газетэнүүд уран зохёол ниитэлхэ зорилгоёо заал һаа бэелүүлхын тула «Буряад үнэн» дээрэһээ элдэб жанрай бүтээлнүүдые абаад, үргэлжэлэлтэйгөөр хэдэн номерто толилжорхидог, тиигээд тэндэһээ абтаба гэжэ заадаггүй зантай болоһыень гайхамаар. Энэ талаар «Шэнэ Үдэ», «Баргажанай үнэн», «Улаан туяа» газетэнүүд илангаяа шалгарна. Үнгэржэ ерэхэдээ, өөһэд өөһэдынгөө хуудаһанууд дээрэ толилогдоһон материалнуудые үрдилдэн байжа, буляалдан шахуу хэблэнэ. Тиимэһээ, жэшээлхэдэ, «Хэжэнгын голдо» гараһан Ц. Очировай богонихон рассказуудые таба-зургаан аймагай газетэнүүдтэ хаража болоно. Эдэ бүгэдэ һайншье, илангаяа муушье талатай гэжэ һануулхаар байна. Удхаараа, уран һайханайнгаа талаар хүсэд зохёол болоогүй зүйлнүүд хэмжээгээрээ таарамжатай байжа, хэдэн газетэдэ гараад, юрэнхы дээрэ уншагшын сэдьхэл хангажа бирахагүй, тэдэндэ һайн нүлөө үзүүлжэ шадахагүй байшана бшуу.

...«Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ районно газетэнүүдэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай» тогтоол соогоо КПСС-эй ЦК газетэдэ толилогдоһон материалнуудай үзэл сурталай талаар удхань онсо анхарал табиха шухала гэжэ заагаа бэлэй. Энэ эрилтые хараадаа абан, республикын зарим аймагуудай газетэнүүдэй тунхагладаг шүлэг, рассказ болон бусад жанрай зохёолнуудта хандаха болоо һаа, зада шүүмжэлхэ, алишье талаараа таарахагүй зүйлнүүд захаһаа олон ушарна. Тиимэһээнь лэ аймагай газетэнүүд уран зохёолой зүйлнүүдые толилолгодоо харюусалга ехэтэйгээр хандадаг болоһой, тэдэ газетые үнэхөөрөө шэмэглэһэй гэжэ һанаһандаа энэ ажаглалта бэшэгдэбэ.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ.

[«Р]ОМАШКАДА» ДУРАТАЙШУУЛ ОЛОШОРНО

...рнүүдэй «Ромашка» гэжэ парикмахерскада үһэ ... 16 мэргэжэлтэд хүдэлдэг. Тэдэнэй олонхинь ... һургуули дүүргэһэн, дүршэл ехэтэй хүнүүд юм. ...нь шанарые эхэнэрнүүднай үндэрөөр сэгнэнхэй ... болоһон парикмахерсканууд хоорондын конкурс... коллектив түрүү һуури эзэлһэн байна. Тии... «Ромашкада» үһэеэ заһуулха дуратан зон олон. ..., һара бүри 5—7 мянган түхэригэй олзо тус ...махерскын хүдэлмэрилэгшэд олодог болоо.

Л. Белоусова, А. Бондерова, М. А. Ухаханова (парикмахерские даагша) гэгшэд дээдэ мэргэжэлэй үһэ заһагшад юм. Тэдэнэр жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ оролсон, үдэрэйнгөө даабариие 100-110 процент дүүргэжэ, нүхэдтөө ажалай жэшээ харуулна. Харин«Ромашкада үһэеэ заһуулха дуратайшуул үдэр бүри гэхээр олон болоно.

О. АГИЕВ.

ЧЕХОСЛОВАКИ. Социалис оронуудай автозаводууд автомобиль болон тракторай детальнуудые андалдан абалсаха талаар харилсаа холбоо үргэнөөр ябуулна. Байгша ондо Чехословакиин «Автопал» гэжэ нэгэдэл Волго мүрэнэй эрьедэ баригдаһан автомобилиин томо ехэ заводто 172 мянган автофар табиһан байна. 1973 ондо энэ харилсаа холбоониинь 3 дахинаар үргэдхэхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шэнэ Ичин городтохи «Автопал» гэжэ предприятиин хүдэлмэрилэгшэ Анна Валова фар тошылдожо байна.

ЧТК-ТАСС-ай фото.

ГЕРМАНИИН ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКАДА ОЁГДОҺОН НЭХЭМЭЛ ХУБСАҺА ХУНАР ЭРХИМ ҺАЙН ШАНАРТАЙ, ГОЁ ҺАЙХАН БАЙҺААРАА АЛДАРШАНХАЙ. КАРЛ-МАРКС-ШТАДТ ОКРУГОЙ ФЛЕАДАХИ ТОРГОН УТАҺАНАЙ ФАБРИКА ТҮҮХЭЙ ЭДЭЭР ХАНГАДАГ. РОЗМАРИ ФРЕЙ (ЗУРАГ ДЭЭРЭ) МЭРГЭЖЭЛЭЭ ҺАЙНААР ШУДАЛААД, АЖАЛАЙ ҮНДЭР БҮТЭЭСЭ ТУЙЛАДАГААРАА АЛДАРШАНА.

АДН-ТАСС-ай фото.

МНР. АЛТАН-БУЛАГ. МОНГОЛОЙ АРАДАЙ РЕВОЛЮЦИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН ГҮЙСЭҺЭНЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ СОВЕТСКЭ СОЮЗ ХУБИСХАЛАЙ МУЗЕЙН БАЙШАН БАРИЖА, АХА ДҮҮ МОНГОЛ АРАДТА БЭЛЭГ БОЛГОН ҮГЭҺЭН БАЙГАА.

ТАСС-ай фотохроника.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

БУДАПЕШТ. — «Медикор» — медицинскэ түхеэрэлгэ, аппаратурануудые үйлэдбэрилэн гаргадаг Венгриин нилээд томо предприяти юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ заншалта болоһон продукцинуудһаа гадна, тус предприяти хилын саанахи захигшадтаа элүүрые хамгаалгын бүхэли комплекснуудые эльгээдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, рентгенэй таһаг, операционно угаалай түхеэрэлгэ, кухни гэхэ мэтэ. Мүнөө предприяти бүхэли больницын түхеэрэлгэнүүдые хабсарган гаргажа эхилээ.

«Медунион» гэжэ нэгэдэлдэ хамтарһан социалис оронуудай хэдэн медицинскэ предприятинууд эдэ түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилнэ бшуу. Тус нэгэдэлые ВНР-эй түлөөлэгшэ Шандор Кереш гэгшэ толгойлдог.

Мүнөө «Медунионой» үйлэдбэрилһэн продукци Ливиһээ эхилээд Перу хүрэтэр, Пакистанһаа эхилээд, Колумби хүрэтэр мэдээжэ болонхой.

УЛААН-БААТАР. Монголой ниислэлдэ театральна шэнэ сезон нээгдэбэ. Оперо ба баледэй театрай коллектив суута совет композитор Борис Асафьевай «Парижай дүлэн» гэһэн балет найруулан табяа. Энэ зүжэг Монголой Арадай революциин 50 жэлэй ойдо зорюулагданхай. Мүнөө театрай коллектив А. Бородинай «Игорь тайжа» гэһэн классическа оперые бэлэдхэжэ байнхай. Энэ оперые һаяын сагта режиссер Лхасурэн найруулан табижа, шагнагшадай анхаралда дурадхаха.

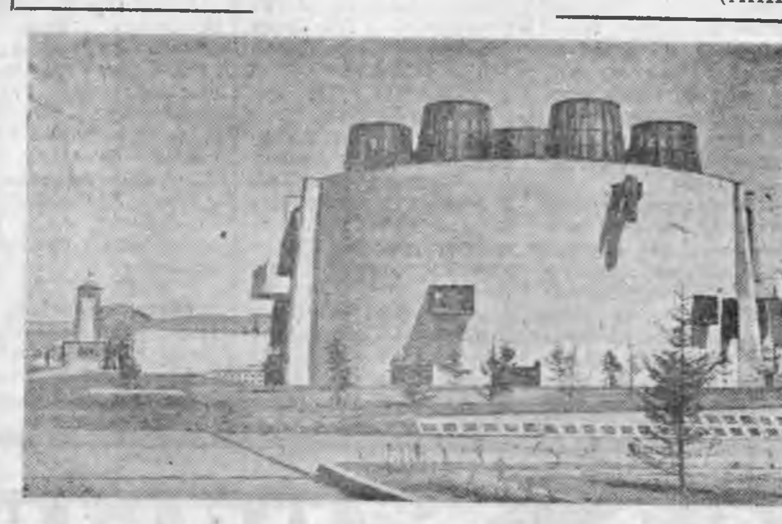
Н. Островскиин «Булад яажа хатуужааб» гэһэн романаар, тэрэшэлэн С. Маршагай «Арбан хоёр һара» гэжэ үльгэрөөр найруулагдаһан шэнэ зүжэгүүдые Улаан-Баатарай ажалшадта эдиршүүлэй театр харуулха гэжэ бэлдэжэ байна.

БЕРЛИН. — ГДР ба ПНР эдеэ хоолойнгоо промышленностиие хамжан хүгжөөжэ байнхай. Тэрэнэй ашаар Германиин Демократическа Республикын саахар үйлэдбэрилдэг предприятинууд шэнэлэгдэжэ эхилээ. Мүнөө ГДР-эй энэ һалбариин заводуудай 70 процентнь Польшодо бүтээгдэһэн автомат агрегадуудаар зэбсэгжэнхэй.

Шэнэ техникэ нэбтэрүүлгэ экономическа талаараа аша үрэ ехэтэй юм. Тэрэнэй ашаар сезон соо 8 мянган тонно саахар хараалагдаһан хэмжээнһээ үлүү ехээр үйлэдбэрилэгдөө.

СОФИ. Уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй мэдээжэ ажал ябуулагша Георгий Димитровто зорюулагдаһан «Мүльһэн хүүргэ» гэжэ шэнэ уран һайханай фильм эндэ найруулагдан табигдажа байна. Георгий Димитровой түрэһөөр 90 жэлэй ой ерэхэ жэлэй июниин 18-да тэмдэглэгдэхэ байна. Тэрэ дурасхаалта саг болзор хүрэтэр режиссер Христо Христов энэ фильмээ харагшадай анхаралда дурадхаха юм. Георгий Димитровой ролиие Болгариин Арадай Республикын арадай артист Степан Гецов гүйсэдхэнэ.

(АПН).

[Б]ҮГЭДЭНДЭ ХҮНДЭТЭЙ

...август һарын тэн... ...ар бэлэй. Амарал... үдэр ЛВРЗ-гэй ... ошожо, хүдэлмэ...дэй хайшан гэжэ ...өтэй сагаа үнгэргэ...ые хараха һачаатай ...рлиг соогуур зай...ябаһаар, зунай ка... орошолойб. Үдын ...тудалдажа, имаг... ...унайхяар хубсал... хүдэлмэришэд ... барижа, тогоошон ...рые магтажа, тус... дэбтэртэ баяр ба...лангай үгэ бэшэ...үүбал даа. ...һанаһан эдеэнинь ...өөрөөшье амта... ...жуудахи хүдөө ...ээр бэшэ шэнги ...а. Стол аршажа ...ан залуухан баса... ...дуудаад:

— Иимэ амтатай ... хэнтнай шанадаг ... —гэжэ хандабаб.

— Зина абгайһаа ... хэн байхаб даа, ... тоб байса ха... ...аад, столоо ...штарнь аршажар...

... абгай!.. Энэ ... тухайда сугтаа ...дэг хани басага... мүн Улаан-Үдын ...зонуудай трест... хани халуунаар ...эдэг юм. Энэнь ...баһа зүйтэй. Ушар ...гэхэдэ, Зина Бато... ажалдаа тон ха...салгатайгаар хан... тон иимэ журам...үгтаа хүдэлдэг нү... һургадаг зан...тай. Шухалань, хү...мэришэдэй амтар... эдимээр блюдэ ...ые оролдодог ... Ахамад тогоо... бүхы юумыень өөрөө шалгажа, ажаглалта хэжэ байдаг юм.

— Үнинэй тогоошоноор хүдэлнэ гүт?— гэжэ һурахадам, тэрэ миһэрэн энеэбхилээд:

— Үнинэй даа, арба гаран жэл болооб. Зүгөөр тогоошоноор хүдэлхэдэ хүнгэн бэшэ юм. Яахабши даа, эгээ дуратай мэргэжэлни энэ ха юм,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

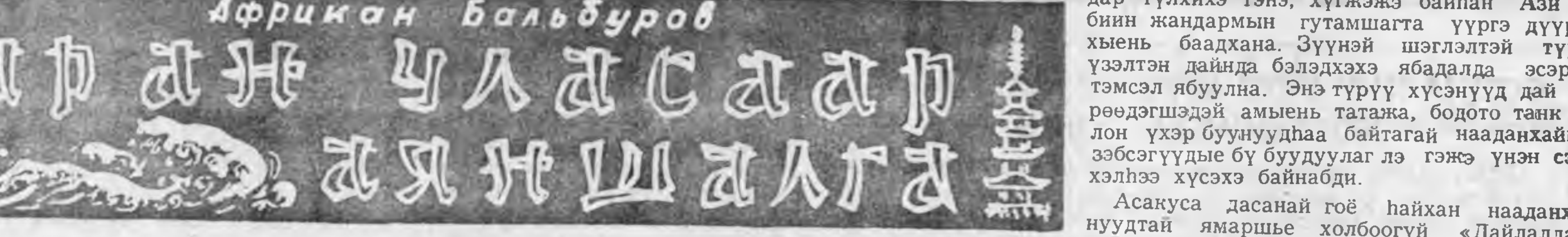
— Зун бүхэндэ паркын кафедэ хүдэлнэ гүт?

— Эндэ хүдэлхэ хүн тиимэ бэлээр олдодоггүй. Элдэбын хүнүүд ябаха, һогтуушуулшье дайралдаха. Хүн бүхэнэй эрилтэ хүсэдөөр хангахань бэрхэ бшуу. Юундэшьеб даа, иишэ намайе эльгээдэг гээшэ. Паркын хаагдахатай хамта, Улаан-Үдын хирпиисын заводой столоводо хүдэлдэгби, — гэжэ ахамад тогоошон хэлээ бэлэй.

Хэнэйшье мэдэһээр, эгээ хүшэр, тон харюусалгатай газарта этигэл найдабаритай хүниие табидаг ха юм. Тиихэдэ Зина Баторова нүхэдэйнгөө магтаал һайшаалда, хүдэлмэришэдэй баяр баясхаланда хүртэжэ байдаг. Энээнһээ дэмбэрэлтэй юумэн байлаггүй бшуу.

Нарата һайхан зун дахин эрьелдэжэ ерэхэ. ЛВРЗ-гэй амаралтын паркда сэнгэхээ ерэһэн хүдэлмэришэд ахамад тогоошон тухайда хани халуунаар хэлсэхэд байха.

М. ОСОДОЕВ.

ОДО МҮШЭДГҮЙ ХОТО — ТОКИО

ДАЛАЙГААР аяншалха гээшэ зохид лэ юумэн даа, хэрбээ тиимэ аяншалга хэдэн хоног соо үргэлжэлөө һаа, бүришье һайн. Японой дотор далайн аали номгон уһанһаа гараад, океанда ороходоо, эндэ һалхи шуурганай ямар аюултай байһые бэе дээрээ мэдэрбэбди. Онгосомнай айхабтараар хэлбэлзэжэ захалба. Палуба дээрэ хододоо шаг шууяатай, хүхюутэй байдаг аад, мүнөө хүн зон номгорономгорһоор таража, булта өөһэд өөһэдынгөө таһалга руу орошобо.

Нүгөөдэртөө хүрэхэ Токио тухай бодомжолноб. Зуун жэлэй урда тээхэнэл энэ хото шэнэ Японой императорнуудай ниислэл, худалдаа наймаашадай болон самурайнуудай ниислэл, айхабтар баян концернэнүүд-дзайбацу гэдэгүүдые байгуулһан промышленнигуудай ниислэл болоо һэн. Феодал дарлалтын һүлдэ тэмдэг гэжэ Японде алдаршаһан сегунуудай засаг захиргаанай усадхагдахаһаа хойшо оройдоол зуун жэл үнгэрөө. Теэд энэ хугасаа соо промышленна үйлэдбэри хэды ехээр хүгжөө гээшэб!

Осака хотые бүрхөөһэн утаанһаа бүришье үдхэн баглагар хара утаан Токиогой тэнгэри эзэлэнхэй. Хамаг бүхы юумэн хуу зүдэрүү барагараар харагдана. Далайн сэбэр агаарай һүүлээр Токиогой энэ хүнды эхүүн агаараар амилхын аргагүй, игсуун байгаа һэн. Манай онгосо Харуми гэдэг причалда тогтобо.

Экскурсоводоор Ямагути-сан гэдэг эхэнэрые томилоо һэн. Хиросимын Хаши-сан мэтэ һайнаарород хэлээр дуугаржа шаданагүй, гэбэшье хүнэй ойлгохоор лэ тэрэ ородоор хөөрэнэ. Ямагути-сан Москвагай университет дүүргэһэн байна. Мүнөө Токиодоород хэлэ зааһа.

«Токио хототой танилсахын тулада үгтэһэн гурбан хоногтнай юуншье бэшэ»,—гэжэ Ямагути-сан тон зүб хэлээ. Токио гээшэ бэлээр танилсаадхихаар бэшэ айхабтар томо ниислэл хото ха юм даа. Токио арба нэгэн миллион хүн зонтой асари томо ниислэл хото, засаг захиргаанай, улас түрын, ороной баялигай, соёл болбосоролой болон эрдэм ухаанай түб болоно.

Токио хото Эдо гэдэг гол дээрэ оршодог. XVII зуун жэлдэ Японой ниислэл Эдо гэжэ нэрэтэй байһан юм. Токио мүнөөшье Эдо ордон гэжэ нэрэтэй императорай ордон байдаг. Эндэмнай хорин гурбан районһоо бүридэһэн Бага Токио бии юм. Тэдээн дээрэ үшөө долоон олтирогһоо бүридэдэг Ехэ Токиое нэмэхэ хэрэгтэй. Эндэ асари үндэр гэрнүүдые баридаггүй—Япон гээшэмнай газарай хүдэлхэ эгээ түбтэ байдаг юм. Японде үе үе болоод лэ тэһэржэ байдаг дүшөөд вулкан бии юм. Саг үргэлжэ газар хүдэлжэ байдаг. 1923 ондо айхабтар шангаар газар хүдэлжэ, 68 мянган хүн үхэһэн, хотын бүхы айл гэр бараагүй болоһон. Тэрэ ехэ аюул яажа мартагдахаб даа, тиимэһээ үндэр гэрнүүдые баринагүй бшуу. Гэхэтэй хамта хэдэн жэлэй урда тээ гушан долоон дабхар гэр Токиодо баряа юм. Зорёон туршалга хэхэ гэжэ тиимэ үндэр гэр баригдаһан байгаа. Тэрэ гэр айхабтар уран аргаар, зорюута хэлбэлзэжэ байха түхеэрэлгэтэйгөөр бодхоогдоо юм гэдэг. Газарай хэдышье хүдэлөө һаа, тэрэ гэр хэлбэлзэхэ, зүгөөр һандархагүй.

Манай партиин XXIV съездын нээгдэхэ үдэр—мартын 30-да бидэ Токио хүрөө һэмди. Кораблиимнай радист Москвада хүдэлмэрилжэ эхилһэн XXIV съездые телевиденеэр хараха, мүн шагнаха хэрэг уран бэрхээр эмхидхээ. «Эмхидхээ» гэжэ юундэ хэлэнэбши гэхэдэ, энэмнай тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ юм. Манай телевизорнууд япон дамжуулгануудые баридаггүй, экран дээрэ зурагынь харагдаад, абяаниинь дуулдахагүй юм. Манай радист оорын арга хургаа бэдэрбэ. Телевизорэй хажууда радиоприемник асаржа табяад, абяатай болгобо бшуу! Тиин бидэнэр «Николаевск» корабль дээрэ КПСС-эй XXIV съездын хүдэлмэриие хаража, Леонид Ильич Брежневэй элидхэл шагнажа һуугаа һэмди. Хүн зоной дунда хэды ехэ баяр дэлгэрээ гээшэ һэм!

Зай, тиигээд лэ Токио хототой танилсажа эхилбэбди даа. Бидэ Никко, Камакура хотонуудта ошохо байгаабди. Тэрээнһээ гадна Токиогой баһа нэгэ ехэ үзэсхэлэн газар — загаһанай аукцион хараха гэжэ хэлсэбэбди.

Нэн түрүүн программынгаа ёһоор, бидэ Асакуса гэдэг дуганда орохо ёһотой байгаабди. Теэд энэ һүмэ тон ондоо юумээрээ маниие гайхуулба. Эндэ бидэнэр үнгэ бүриин нааданхайнуудые харабабди. Бэлэг болохоор зүйлнүүдые эндэ промышленна айхабтар бэрхэ аргаар, айхабтар олоор таһалдуулангүй, түхэреэн жэлдээ гаргадаг һаань, Японде нааданхайнуудые бүтээхэ ябадал нангин хэрэг гэжэ тоологдодог. Нааданхай үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ эндэ ёһотойл эрдэмтэд, эрхим уралан парижуулагшад болон ухаалан зохёогшод, эгээн бэлигтэй уран зураашад хабаадуулагдадаг.

Янза бүриин зуугаад, мянгаад нааданхай эндэ табяатай. Оройдоо амиды гэжэ һанахаар нааданхай ан арьяатан, адууһа мал урдамнай байна. Юундэ амидыб гэхэдэ, тэдэ нааданхайнууд хүдэлжэ, абяа гаража байха юм. Жэшээлхэдэ, нохойнууд хусана, баабгайнууд хүрхирнэ, шандагаханууд хэнгэрэг сохино, һармагшанууд урбалдажа наадана. Иимэ урихан аятай зохид нааданхайнуудай хажууда сэрэгэй нааданхайнууд жэгшүүритэйгээр харагдана. Тиимэ нааданхайнууд мүн лэ гоёор, магад, бүришье уран наринаар бүтээгдэһэн байжа болоо. Жэшээлхэдэ, өөрөө ябадаг танкнууд фотоэлементнүүдээр хангагданги, тиимэһээ замдань дайралдаһан юумэнүүдые тойроод гараха юм.

Иимэрхүү «нааданхайнуудые» хүн зондоо хэдынэйш сагта барюулхаар бэлэн байдал Японде үзэгдэнэ. Эндэ сэрэгэй программа баталагдана. Далайн саадахи дай жүрөөдэгшэ этэгээдүүд энэ оронии шэнэ дайнай аюул худар түлхихэ гэнэ, хүгжэжэ байһан Азин түбиин жандармын гутамшагта үүргэ дүүргэхыень баадхана. Зүүнэй шэглэлтэй түрүү үзэлтэн дайнда бэлэдхэхэ ябадалда эсэргүү тэмсэл ябуулна. Энэ түрүү хүсэнүүд дай жүрөөдэгшэдэй амыень татажа, бодото танк болон үхэр буунуудһаа байтагай нааданхайшье зэбсэгүүдые бү буудуулаг лэ гэжэ үнэн сэдьхэлһээ хүсэхэ байнабди.

Асакуса дасанай гоё һайхан нааданхайнуудтай ямаршье холбоогүй «Дайлалдажа байһан Япон» гэһэн нэгэ фильм һанаандаа би оруулбаб. Энэ фильмые манда Хиросимын «Майнити» гэдэг газетынхид бэлэглээ һэн. Энэ фильм соо харуулагдаһан камикадзын лётчигуудай үхэл хүнэй зүрхэ хаха эсхэхээр даа. Залуу шираг задарюун хүбүүд ноёдойнгоо урда жэрылдэн зогсоно. Тиигээд нэгэ нэгэ аяга сакэ архи уугаад, самолёдтоо һуужа, хүхэ сэнхир тэнгэри өөдэ дэгдэнэ. Камикадзе гээшэмнай бусалтагүйгөөр үхэл руу орохо һайн дуратан юм. Камикадзе гэгшэд һөөргөө тэхэридэггүй, самолёдойнь мөөрнүүд агаарта абтажа, доошоо унадаг. Һөөргөө тэхэрихэдээшье, самолёдынь унажа, лётчик хосорхо ёһотой. Агаарта үхэлэй ехэ тэмсэл болоно, зенитнэ буунууд дороһоонь буудажа, тэдэ самолёдуудые унагаана, хяа бута һүрэһэн самолёдууд газар мүргэн унана... Японой энхэ тайбан арадта самурайнуудай баадхан шэлжүүлһэн сэрэгэй үзэл бодолой гутамшаг эсэс энэл даа. Элдэб эсын Мисимэнүүдэй самурайн ёһо заншалые һэргээхэ гэдэг номнолго оронии эгээ энээндэл хүргэхэ байна бшуу.

Ямагути-сан Асакусай гайхамшагта һайхан нааданхайнуудые гуниг дүүрэн нюдөөр хаража, бидэнэй һонирхожо, һайхашаажа ухаа алдахада, энеэбхилжэ байгаа һэн. Балайшье залуу бэшэ энэ япон эхэнэрэй гунигтайгаар энеэбхилһэн шалтагааниие би һүүлдэнь лэ ойлгожо абаа һэм. Ямагути-сан айл болоһоор арба нэгэн жэл боложо байна, теэд үхибүүгүй юм. Ямагути-санай нүхэр һүни үдэрые илгангүй, хүндэ хүнгэн гэнгүй, эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажалладаг байгаа. Теэд гэртэй боложо ядаа бшуу даа. Японде залуу айл орохо гэртэй болохо гэжэ оролдодог, гэртэй болоһон хойноол үхибүүтэй болодог гуримтай юм. Байха байрагүй аад, яажа үхибүүтэй болохобши! Заримашуул ажалшьегүй аад, байха байрашьегүй аад, һамга зэмгэ абажа, үхибүүтэй боложо байдаг лэ. Тиимэ юумэн Японде байжа болохогүй. Залуу хүнэй урда айхабтар шанга, арсашагүй хүндэ хүшэр асуудал — амиды ябаха гү, али үгы гү гэһэн асуудал табигдана. Амиды ябаха гээ һаа, ажаллажал мэ...

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта).

(Түгэсхэл. Эхиниинь 3-дахи нюурта).

дэ, хоолойгоо тэжээхын түлөө, мүрөө бүтүүлхын түлөө, ямаршье аргаар наран доро өөрынгөө һуурие лаб батаар эзэлхын түлөө хүсэ шадалайнгаа һалатар, хүһэрэй яһан болотороо ажалла, амиды ябаха гээгүй һаа, янаш, шинии дуран, ами наһантаяа хахасаха олон тоото арганууд бии ха юм, шамайе хэншье шаналхагүй, хэншье уйлахагүй, юундэ амиды ябаһан юм, яагаад наһа бараа юм, гэжэ хэншье һонирхохогүй. Японд мүнөө үедэ эзэрхэжэ байһан ан арьяатан янзын байгуулалтын жама ёһон эгээл иимэ ха юм. Хүнүүдэй бэе бэедээ ан арьяатан мэтээр хандадаг обществодо иимэ зэрлиг муухай хуули эзэрхэдэг лэ. Иимэ обществодо ан арьяатанай иимэ хуули бии: түрэлхидшни шамда шадаха аргаараа хамаг бүхы юумэ үгөө, ши нилээд үндэр туйлалтада хүрөөш, тиимэһээ энэ мандажа байгаа наран доро өөрынгөө һуурие бэдэрэ, урагшаа дабша. Хэрбээ бираагүй һаа, шиниил хохи, өөрөөл зэмэтэйш. Зэрлиг ангуудай гурим эгээл иимэ ха юм.

Харин манай гүрэндэ дээдэ үеын хүнүүдэй удаадахи үеынхидэй түлөө харюусаха эгээн хүн ёһоной жама ёһон бшуу. Тиихэтэй хамта дээдэ үетэнэйнгөө урда удаадахи үеынхидэй харюусалгаяа мэдэрхэ уялга хадаа эдэ залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ манай нангин уялга болоно.

Токио ерэһэнэйнгээ үглөөдэр бидэ Никко хото ошохо байгаабди. Энэмнай Японой омогорхол гэгдэдэг, оршон тойронхи газарнуудтаяа хамта үни хада үндэһэн ёһоной парк болонхой, удхаараа Фудзияма хадада адли нангин хото юм. «Никко ошожо үзөөгүй хүн «кекко!» гэжэ бү хашхараг» — гэһэн япон оньһон үгэ бии юм. «Кекко» гэшэ гоё һайхан юумэ хараад, баярлан хүхиһэндөө дуугарһан абяан юм. Халаг даа, би Никко хото ошоогүй бшууб. Юундэб гэхэдэ, аяншадайнгаа тиишэ ошоходо, би тэрэ үдэр теплоходтоо үлөөд, японой телевиденеэр дамжуулагдаһан кинонуудые хараха гэжэ шиидэһэн хүм.

Эртэ урдын энэ хотын нэрэ наранай туяа гэһэн удхатай. Токиоһоо Никко хото хүрэтэр 136 километр юм. Эндэ газарынь ехэ хадалиг юм, далайн нюрууһаа 2 мянган метр үндэртэ байдаг. Поездын вагонууд шэллэмэл, фотоэлементнүүдээр хангагданхай, тиимэһээ хүнэй дүтэлхэтэй адли өөрөө нээгдэдэг. Вагон соо имагтал һууха һууринууд бии, креслэнүүдынь эрьелдэдэг, хоёр тээшээ томо сонхонуудтай хадань, вагон соо һууһан хүнүүд алишье тээшээ эрьелдэн, газар дайдые хараха аргатай.

Үндэһэ яһанай паркда Нангин гэхэ гү, али Улаан хүүргээр ородог. Тиихэдэ аяншадай урда Никко хото оршохо. Энэмнай үзэсхэлэн һайхан хүшөө болоһон хото юм. Юрэнхыдөө Никко—томо хото бэшэ. Тэндэ оройдоол 32 мянган хүн зон ажаһуудаг. Ажаһууха дуратай хүнэй үгы хада энэ хотодо иимэ үсөөн зон байдаг гэжэ һанаһанай хэрэггүй. Хүн зоной хэтэрмэ олон болохогүй хэрэгые эндэ ехэ наринаар сахижа байдаг. Эндэхи зон гол түлэб үндэһэ яһанай паркда ерэһэн олон тоото аяншадые хангажа, айлшадта һайшаагдаха янза бүриин бэлэгэй зүйлнүүдые модоор уран һайханаар хэжэ, хоолойгоо тэжээдэг.

Никко хотын эгээ һайхан үзэсхэлэн газар Тосегу дасан болоно. Энэмнай айхабтар һайханаар угалзатуулан байжа хэһэн өөдөө хотирһон оройтой табан дабхар һүмэ юм. Энэ дасан хүхэ шэрээр шэрдээтэй. Тойроод һаглагар ногоон набша мүшэртэй криптомерий гэдэг айхабтар һайхан модон ургадаг. Тосегу гэдэг дасан хорин гурбан һүмэһөө бүридэдэг. Японд би дасан дугангуудые яһала харааб, зүгөөр иимэ олон һүмые хаанашье үзөөгүйгөө эндэ үзэбэб. Никко гэдэг Үндэһэ яһанай парк соохи томо жэжэ 250 хүүюур хүнэй гайхама, һайхан үзэсхэлэн болодог. Тиихэдэ таримал ойнь имагтал асари томо криптомерий модод юм. Эндэхи агаарайнь тунгалаг гээшэнь, баһал гайхалтай! Никкодо малталга хэхэдэнь, 250 жэлэй урда тээ наһа бараһан эхэнэрэй шарил олдоһон юм гэжэ бидэ дуулабабди. Нантай хадын бооридо Кэгон гэдэг 96 метр үндэрһөө унадаг хүүюур уһан байдаг. Японой архитекторнүүд амаралтын гэхэ гү, али үзэсхэлэн барилгануудые байгаалиин гоё һайхан үзэгдэлтэй айхабтар уран бэрхээр тааруулан баридаг. Хүнэй уран гараар бүтээһэн зүйлнүүд тус паркын жэнхэни байгаалитай тааралдан, орой таһаршагүй хубинь боложо, хүн зоной урма баярые халяадаг, зүрхэ сэдьхэлые амаруулдаг байха юм. Юрэнхыдөө, япон урашуул ямар нэгэн барилга барихадаа, имагтал анханайнь байгаалитай зохилдуулан, өөһэдынгөө бүтээлые байгаалиин байдалһаа үлүү гоёшье болгонгүй, илгарма доройдшье бэшээр, тон аятайханаар тааруулдаг заншалтай. Тосегу дасангай архитектурна гоёолтыень абажа харая. Энэ дугангай хanaһaa айхабтар һаглагар набша намаагай урган һанжажа байһан мэтээр холоһоо харагдаха юм. Парк соо далда удхатайгаар бүтээгдэн табигдаһан, һабараараа нюдэ, шэхэ, амаа бүтүүлһэн гурбан һармагшаншье оршон тойрондохи ой модонтоёо һүрхэй зохидоор тааража, үльгэрэй нэгэ һайхан булан мэтээр үзэгдэнэ.

Үндэһэ яһанай паркын зарим хубиие хараһанайнгаа һүүлээр автобустоо һуужа, ресторан ошобобди. Мүнөө ябаһан харгымнай хуби түлөөһэтэй байжа, жолоошомнай 200 иен түлэбэ. Энэ һайн харгын түлөө түлэхөөршье гээшэ ха. Айхабтар жэгдэ ялагар харгы хадын ташалангаар 48 дахин хотирно. Тиин хадын гоё һайхан Тюдзенди нуурай хажуугаар гаранабди. Энэ нуурта форель загаһан исалжа байдаг юм гэжэ харгышамнай хөөрэнэ. Японд тунгалаг һайхан уһатай нэгэ нуур бии юм ха. Тэндэ эрдэмтэд тусхай туршалга хэжэ, манай Байгал далайн омоли үсхэбэрилдэг. Тюдзенди гээшэ Никко хотын парк дотсрхи 62-дохи нуур болоно. Энэ нуурай уһан хүйтэн, урдажа байдаг. Эндэхи форель загаһые эгээн амтатай юм гэжэ мэдэхэ хүнүүд хэлсэнэ. Энэ нуурта түрэл бүриин загаһа үсхэбэрилдэг завод бии юм.

Үндэһэ яһанай паркын асари томо криптомерий гэдэг модод хүн зоной урма баяр халяадаг гайхалтай үзэсхэлэн болоно. Японд ой модон айхабтар үнэтэйгөөр сэгнэгдэдэг. Японууд ургажа байһан модо оройдоо отолдоггүй. Япон гүрэн модо хари гүрэнһөө худалдажа абадаг. Манай ороной газарай 80 хубиин ой модоор бүрхөөгөөтэй байһан хада, бидэнэр ой модоёо гамгүйгөөр хюдадаг, тиихэдээ муу юумэ хэжэ байнабди гэжэ һанадаггүй зон хаямбибди. Харин Японд модые отолжо унагаахаһаа байтагай, модоной мүшэршье хухалдаггүй, нюдэнэй сэсэгы шэнгеэр химгадан гамнажа байдаг. Юундэ тиигэнэб гэжэ асуубал, тон эгээлэй харюу абажа болоно. Эндэ ургадаг ой модон гээшэ Японой газарые далайн саг үргэлжын һалхинһаа хамгаалдаг эгээн найдамтай халхабша мүн болоно.

СПОРТЫН ҺОНИН

УРАН ҺАЙХАНАЙ ГИМНАСТИКА. Болгариин спортсменка Мария Гигова уран һайханай гимнастикаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ шалгаржа, дахинаа дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Тэрэ Гавана хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаһан 17 ороной спортсменкэнүүдые ахижа гараһан байна. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Москвагай Елена Карпухина, Свердловскын Альфия Назмутдинова гэгшэд эзэлбэ.

ХОККЕЙ. Ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн ээлжээтэ мүрысөөн һонирхолтойгоор боложо дүүрэбэ. Горький хотын «Торпедо» команда өөрынгөө стадион дээрэ наадахадаа, мүрысөөнэй таблицада хоёрдохи һуури эзэлжэ ябаһан командые 4:3 гэһэн тоотойгоор шүүжэрхёо. Мүн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябаһан ЦСКА-гай хоккеистнүүд Челябинскын «Трактор» командые 10:1 гэһэн тоотойгоор шүүһэн байна.

ДОЙБОД. Ташкент хотодо уласхоорондын дойбод наадалгаар ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Энэ мүрысөөндэ дэлхэйн гурбан чемпион хабаадана. Нэгэдэхинь—энэ жэлдэ дэлхэйн чемпион болоһон Ригын А. Андрейко, мүн Киевэй И. Купе[...] Москвагай В. Щеголев гэгшэд болоно. Мүнөөдөө [...]рейко хоёр нааданда шүүнхэй, түрүү һуури эзэл[...]

ФУТБОЛ. СССР-эй суглуулагдамал командын [...]болистнууд хилын саадахи оронуудай футболист[...]тай нүхэр ёһоной дүрбэн уулзалга үнгэргэхөөр замдаа мордобо. Түрүүшынгээ наада манай футбо[...]нууд ноябриин 16-да Баруун Берлинэй «Теннис-Бо[...]сия» командатай үнгэргэбэ. Тиихэдэ ФРГ-гэй [...] командатай, Стамбулай футболистнуудтай наадах[...]

Манай ороной суглуулагдамал командын ахал[...] тренер Валентин Николаев, тренер Алексей Паро[...] гэгшэд командынгаа составта иимэ футболистну[...] оруулһан байна: вратарьнууд—Рудаков, Бан[...] хамгаалагшад—Дзодзуашвили, Шестернев, Хурц[...] Капличный. Истомин, Зыков; полузащитнигууд—[...]тов, Коньков, Долматов, Киселев, Федотов, дообо[...]шод—Иштоян, Бышовец, Еврюжихин, Шевченко.

(ТАСС).

АРИГ СЭБЭРЫЕ САХИГШАД

Үглөөнэй долоон сагта вахтёрой монсогорхон кнопко дараадхихада, хашаагай оньһожоруулагдамал томо үүдэн аалихан нээгдэнэ. Горсоведэй коммунальна ажахын управлениин авто-ажахын гаражһаа машинанууд һубарилдан гарана. Үйлсын тротуар, машинын харгы дээгүүр адхаха хайр шулуу зөөхэеэ самосвалнууд карьер тээшэ шуумайлдана. Нүгөө машинанууд үйлсэнүүдэй хонхоянха болоһон газарнуудые жэгдэлхэ раствор зөөхэеэ ошонод. Түмэр һабартай тусгаар машинанууд харгын тооһо хаман сэбэрлэнэ. Цистернэнүүдтэй автомашинанууд ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай, больницануудай, хүүгэдэй ясли, саадуудай газаагуурхи угаадаһа, бог шорой зөөнэ. Иигэжэ үдэр бүхэндэ 120 гаран автомашина городойнгоо үйлсэ гудамжануудаар хүдэлдэг юм.

Тус предприяти олохон жэлэй туршада Горсоведэй коммунальна ажахын управлени соо түрүү һуури эзэлжэ ябадаг. Энэ томохон предприятиие долоон жэл соо Аркадий Георгиевич Серкин хүтэлбэрилжэ ябана. Аркадий Георгиевич даажа абаһан ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг. Залуу наһанһаа автомашинын жолоо барижа ябаһан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай жэлнүүдтэ эрэлхэг зориг харуулһан намтартай.

Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг предприятиин коллектив эбтэй эетэй, түсэб даабаряа хододоо үлүүгээр дүүргэдэг байна. Жэшээлхэдэ, ашаа зөөхэ юһэ һарын түсэб 1500 тонноор үлүүлэн дүүргэдэһэн байха юм.

Энэ ажахыда 20-ёод жэл хүдэлжэ ябаһан жолоошод Николай Петрович Архипов, Павел Демьянович Гордеев, Алексей Федорович Гребенщиков, слесарь Владимир Иванович П[...], электрик Иосиф Иванович Бал[...]дин болон бусад эрхим ажалшадаар суурхана. Тэдэнэр үдэр бүриингөө нормо 115—120 процент хүрэтэр ходолоо дүүргэдэг.

Д. КОЛМАКОВ.

ШЭНЭ СТОЛОВО

Ниислэл хотымнай «Советская» гудамжада автобусой вокзал оршодог. Тэндэ жэлэй ямаршье сагта хүн зон хододоо олон байдаг шуу. Эдеэ хоол баридаг таһаг соо зон хэзээдэшье олон байдаг һэн. Тиимэһээ хашарһан зарим нэгэн хоол бариншьегүй ябашадаг байһан.

Автобусой тус вокзалай дэргэдэ баригдажа эхилһэн столовые пассажирнууд үнинэй хүлеэдэг бэлэй. «Уужам байра соо орожо, халуун эдеэ барихада аятайл болохо һэн даа» гэжэ тэдэнэр хөөрэлдэншье һуудаг һэн.

Пассажирнуудай хүсэл зорилго хүсэлдэбэ. 200 һууритай, һайнаар түхеэрэгдэһэн шэнэ столово ашаглалгада тушаагдаба. Столоводо ороходо, зосоогоо уужам, һаруул, тэнюун болоо. Ханаар набша намаа гунхана, сэсэгүүд намирна, электрын гэрэл янза бүриин галаар сасарһандал үзэгдөө.

Шэнээр нээгдэһэн энэ столоводо судна бүтээлгын заводой түрүү хүдэлмэришэд эдеэлдэг болобо. Нэгэ часай турша соо заводой бүх хүдэлмэришэд саг дарыдаа эдеэлээд гарана.

837-дохи мостопоездын коллектив болон заводой капитальна барилгын таһагай хүдэлмэришэд оролдосотойгоор ажаллажа, энэ столовые болзорһоо урид ашаглалгада тушааһан байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: столовын шэнэ корпус.

Д. БАЛДАНОВ.
Авторай фото.

Шэнэ кинофильмнүүд

УЛААН-ҮДЫН ЭКРАНУУДТА...

«ОФИЦЕРНҮҮД»

Элдэб янзын мэргэжэлэй дунда юрын нэгэ мэргэжэл бии. Энэмнай Эхэ орондоо бүхы хүсэ шадалаа, бэлиг ба ухаан бодолоо зорюулдаг офицерэй мэргэжэл болоно. Тус мэргэжэл олондо ехэ мэдээжэшье бэшэ һаа, һайн һайхан удхаараа тон шухала бшуу. Хэрбээ бидэ амгалан тайбан ажаһууха, үхибүүдэйнгээ ерээдүйн жаргал хараха гээ һаа, эдэ хүнүүд тухай мартаха ёһогүйбди. Тэдэниие хүндэтэйгөөр һанахаһаа гадна, баяр хүргэхэ шухала.

— «Офицернүүд» гэжэ кино найруулхадаа, офицерэй мэргэжэл шэлэһэн хүнүүдэй аша туһа тухай мүнөө үеын залуушуулда хөөрэжэ үгэхэ дуратайб. Киногой экран дээрэ офицерэй бүхэн гурбан үе харахат. Тиихэдээ совет офицернүүдэй үе залган дамжуулдаг һайн һайхан заншал, эрэшүүлэй хани нүхэсэл, инаг дуран тухай һонирхон хараха байхат даа, — гэжэ режиссёр Владимир Роговой хөөрэнэ.

Рольнуудые гүйсэдхэгшэд: Георгий Юматов, Алина Покровская, Василий Лановой, Юрий Сорокин, Владимир Дружников болон бусад.

«КЛАВ — МАРТИНАЙ ХҮБҮҮН»

Совет Армиин албанһаа Клав түрэл колхоздоо бусажа ерэнэ. Тэрэ колхозые Клавай эсэгэ Мартин гэдэг тогтоолсожо, түрүүшынь түрүүлэгшээр хүдэлһэн. Харин Мартинай ами наһые дайсанай һомон таһалаа бэлэй. Теэд Мартин өөрынгөө колхоздо мартагдаагүй ха юм.

Нютагаа бусажа ерэһэн Клавые олоной нюдэн һонирхон шэртэхэ юм... Иигээд энэ юу хэхэнь хаб? Эсэгынгээ хэһэн хэрэг үргэлжэлүүлхэ шадалтай гү?

Клав — хүдэлмэришэ хүн. Эгээл иимэ, Клав шэнги хүнүүд энэ колхоздо тон хэрэгтэй байгаа.

Мүнөө үеын хүдөөгэй залуушуул тухай тус фильм дотор харуулагдана. Тиихэ зуураа, зарим залуушуул юундэ город тээшэ тэгүүлнэб, нүгөө зариманиинь юундэ үлэдэг бэ гэһэн асуудалнуудые һэргээнэ.

Юрис Каминский, Эльза Радзиня, Карл Себрис гэгшэд рольнуудта наадана.

«12 СТУЛ»

(Үргэн экрантай, үнгэтэ уран һайханай хоёр серитэй фильм)

Илья Ильф Евгений Петров хоёрой романаар найруулагдаһан энэ фильм тухай хэлэһэнэйшье үлүү ха. Юуб гэхэдэ, нэрлэгдэһэн авторнуудай «12 стул» гэһэн номтой уншагшад 1927 онһоо хойшо танил шуу.

Энэ шэнэ кинодо бүгэдэндэ мэдээжэ комедийнэ актёрнууд Сергей Филиппов, Михаил Пуговкин, Юрий Никулин, Эраст Гарин, Георгий Вицин, Рина Зелёная, Савелий Крамаров болон бусад хабаадалсана. «Агууехэ һүйдхэлшэ» Остап Бендерэй рольдо Тбилисиин А. Грибоедовэй нэрэмжэтэ ород драмын театрай артист Арчил Гомиашвили наадана.

Остап Бендер ба тэрэнэй уршагта ябадалнууд Воробьяниновтан ба Эллочкэнүүдэй амяа харaһан бүлгэмүүдтэй танилсуулна.

Кино харагшадта үнинэй мэдээжэ, тэдэнэрэй дуратай артистнар Сергей Филиппов, Михаил Пуговкин болон бусад онсо комедийнэ бэлиг шадабаряа дахин мандаа харуулаа.

Тус кино найруулагшад В. Бахнов, Л. Гайдай гэгшэд литературна зохёолой гол удха шанарыень экран дээрэһээ ураар дамжуулжа шадаа.

«ЗАЛУУШУУЛ»

Александр Андреевэй «Рассудите нас, люди» гэжэ номой удхаар тус фильм зохёогдоһон.

Залуушуул, ниислэл хотын барилгашад тухай энэ фильм соо хөөрэгдэнэ. Тиихэдээ ажабайдалда элдэб янзын хандаха ушар, инаг дуран тухай мүн лэ харуулагдана.

...Алексей Женя хоёр хатарай талмайн дэргэдэ түрүүшынхеэ уулзана. Үндэр шара хүбүүн түрүүтэй бүлэг хүбүүд нүхэрөө хүлеэжэ байһан басаганда халдана. Басаганай түлөө танигдаагүй хүбүүн бүлэг хүбүүдтэй ноншалдана. Милиционернүүд, дружиннигууд суеларна. Танигдаагүй хүнөө Женя хэды хасар рүүнь альгадаад, харааад, үбгэн янзаар «гэртээ» абаад ябашаба. Тойрон байһан хүнүүд гайхаад лэ үлэшэхэ юм.

Залуушуул таһилсана. Москва соогуур сэнгэжэ ябана. Тэрэ үедэнь Женин эжы хүрьгэн хүбүүн хоёр милициин бүхы таһагуудаар «үгы болошоһон» Жениие бэдэрнэ.

Женя шадалтай бүлэ соо үдэһэн. Ямаршье юумэндэ сэдьхэлээ зоһоогүй басаган институтда һуража ябаа. Ажабайдалай зүб замаар ябаһан Вадим хүбүүндэ хадамда гараха байгаа. Теэд гэнтэ бии болоһон хүбүүн бүхы юумэ хуу хүлгүүлнэ.

Алексей армиһаа һая ерээд, институтда үдэшэндөө һураад, үдэрынь барилгада хүдэлдэг байгаа. Тэрэ — барилгашан угтай хүн. Женидэ Алексей үдэр бүхэндэ хонходоно, гэрэйнь хажууда хэды часай туршада зогсон хүлеэнэ.

Хоёр ондоо ажабайдалай нэгэдэхэ гээшэ бэрхэтэй ааб даа. Алексей ябашье өөрынхеэрээ: «Хүндэшье байг — хамаагүй, харин бэеэ даагаад лэ ябаха ёһотойб» гэжэ бодоно.

Алексейн ролиие Москвагай уран һайханай театрай залуу актёр Евгений Киндинов гүйсэдхэнэ. Кинодо тэрэ түрүүшынхеэ наадаа бэшэ. «Каратель», «Городской романс» гэжэ фильмүүдээр харагшадта танил байха. Харин Женин рольдо инженер басаган Любовь Нефедова түрүүшынхеэ уригдаһан байха юм.

ХИЛЫН СААҺАНАА
радио • телефон • телеграф

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ТҮЛӨӨ

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин мэдээжэ гүрэнэй ажал ябуулагша, арадуудай хоорондо эб найрамдал ба хани барисаа тогтоохын түлөө тэмсэлшэ байһан Джавахарлал Неругэй түрэһөөр 89 жэлэй ойн үдэр Индиин ниислэлдэ «Неру ба социалис оронуудтай экономическа харилсаа холбоон» гэһэн семинар эхилбэ. Семинарай хүдэлмэридэ социалис оронуудай дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдые толгойлогшонор, Индиин түбэй правительствын министрнүүд, парламентын депутадууд, Индиин болон хариин гүрэнүүдэй мэдээжэ экономистнууд хабаадана.

Семинарта хабаадагшадта нүхэд Л. И. Брежнев, А. Н. Косыгин, Н. В. Подгорный гэгшэдэй эльгээһэн амаршалгые сугларагшад альга ташалгаар угтаа.

БЭХИЛЭЛТЭНҮҮД ҮГЫ ХЭГДЭБЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). Камбоджын национальна сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд ноябриин 13-най һүни Пномпеньһээ 85 километр зүүн хойно байдаг № 6 харгы дээрэхи бэхилэлтэнүүдтэ добтолжо, тэдэниие үгы хэһэн байна.

Камбоджоһоо абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, энэ Румлуонг шадарай тулалдаануудта марионеточнэ сэрэгүүд 1000 гаран солдадуудаа алдаа.

США-да АНГИИН ТЭМСЭЛ ЗАМХАНАГҮЙ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Американ 20 штадай 100 мянга шахуу шахтернуудай 44 хоног үргэлжэлһэн бүхэнациональна забастовко ажалшадай илалтаар дүүрэбэ. Нүүрһэшэд салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха эрхэ байдалыень һайжаруулха тухай эрилтэ табиһан байгаа. Шахтернуудай забастовкые буруу һүргэхэ зорилготойгоор засагай түлөөлэгшэд олон дахин заналта хээ юм. Гэбэшье нүүрһэшэд сухаряагүй. Тиин һүүлэй һүүлдэ предприятинуудай эзэд салин хүлһыень дээшэлүүлхэ тухай шэнэ хэлсээ баталха баатай болоо ха юм.

Гданьскын эхир үхибүүд

ВАРШАВА. (ТАСС). Гданьск хотодо түрэһэн табан эхир үхибүүд 6 һаратай болобо. Эдэнэр элүүр мэндэ бэежэжэ байна гээд Польшын газетэнүүд мэдээсэнэ. Гурбан хүбүүдынь дунда зэргээр 7 килограмм татана, тиихэдэ хоёр басагадынь нэгэ бага хүнгэн шэгнүүртэй.

Эдэнэр һанаамгаи өөрэ, тэршээ үдэжэ байна. Эхэтэеэ, мүн тэдээндэ зорюута эльгээгдэһэн медсестратай хамта үхибүүд үдэр бүри хото соогуур сэнгэлгэдэ гарадаг. Гданьскын ажалшад тэдэниие ехэл һонирхолтойгоор анхаран харадаг. Эдэ эхир үхибүүд тухай баримтата фильм Польшын кинозохёогшод буулган абаа. Һаядаа энэ фильмнь ороной экранууд дээрэ харуулагдаха юм.

Франциин правительствын шиидхэбэри

ПАРИЖ. (ТАСС). «Мираж» гэжэ сэрэгэй 50 самолёт Францийн армида дамжуулан үгэхэ тухай шиидхэбэри Францийн правительство абаба. Анханда эдэ самолёдууд Израилиин захилаар Францийн авиационно заводуудта бүтээгдэһэн байгаа гээд Франс-пресс агентство дамжуулна. Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые буруушааһанай тэмдэг болгон, эдэ самолёдуудые захигшадтань эльгээгээгүй байһан юм.

Бүхэ европейскэ зүблөө дары зарлахын түлөө

ПАРИЖ. (ТАСС). Европын бэеэ даанхай байдалай түлөө хүдэлөөнэй эдэбхитэд «Европодохи харилсаа холбоон ба бэеэ даанхай байдал» гэһэн асуудалаар һаналаа андалдаа. Париж шадарай Булонь-Бийанкур хотодо эмхидхэбэ.

Тэрэнэй хүдэлмэридэ Францийн мэдээжэ политическэ ажал ябуулагшад, парламентын депутадууд, интеллигенциин түлөөлэгшэд хабаадаа. Аюулгүйн болон харилсаа холбооной асуудалаар бүхэевропейскэ зүблөө дары сагта зарлаха тухай асуудал сугларагшадай анхарал татаа.

Эзэрхэг түримхэй шэнэ ябуулганууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Ноябриин 9, 10, 11-нэй үдэрнүүдтэ американ агаарай сэрэгэй хүсэнүүд, тэрэ тоодо Б-52 гэһэн стратегическэ бомбардировщигууд Хыонглап общинада эсэргүү добтолгонуудта хабаадаа гээд Ханойн хэблэл мэдээсэнэ. Мүн лэ эдэ үдэрнүүдтэ американ тала ехэ буунуудаар, тэрэшэлэн сэрэгэй корабльнууд дээрэһээ Виньшон ба Виньзианг общинануудые буудаа.

Эдэ бүхы общинанууд 17-дохи параллельһээ хойшо, ДРВ-гэй дэбисхэр дээрэ байдаг юм.

Куангбинь провинциин баруун захаар байдаг зарим районуудые эдэл үдэрнүүдтэ США-гай агаарай хүсэнүүд бомбодоо.

Тель-Авивай милитаристнууд өөрынгөө эзэрхэг ябуулгануудые бэелүүлхын түлөө армиингаа зэргэдэ түрмын зониие суглуулна гэжэ хилын саанахи хэблэл мэдээсэнэ. Һаяхан Израилиин түрмэһөө хорин хүн гаргагдажа, сэрэгэй албанда абтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрмэһөө сагһаа урид сүлөөлэгдэһэн хүнүүд сэрэгэй хубсаһа абажа байна.

ТАСС-ай фото.

Полициие зэбсэгжүүлнэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Хойто Ирландиин католик шажантай хүн зондо эсэргүү ябуулганууд та хабаададаг 4 мянга гаран полициинхидые пулемет болон автоматическа буунуудаар зэбсэгжүүлхэ тухай захиралта үгтөө. Энээн тухай Англиин дотоодын хэрэгүүдэй министр Модлинг ноябриин 12-то Лондондо үгэ хэлэхэ зуураа мэдүүлээ.

Полициинхидые автомат буугаар зэбсэгжүүлхэ тухай шиидхэбэриие Белфастын хархис этэгээдүүд ехэ баяртайгаар угтаа. «Ольстерой асуудал шиидхэхын. орон дотор таатай журам. байдал хангахын тула шэнэ түхэлэй буунууд ни[...]ээд ехэ хэрэгтэй» гэжэ Хойто Ирландиин правительствын премьер-министр Фолкнер мэдүүлээ. Энэ орон дотор граждан дайн һүжэрүүтэй байна гэжэ тэрэ мэдээсэбэ баатай болоо.

ПРАВДА-БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Дүн[...]тые шалгалга» — түрүү [...] КПСС-эй обкомдо. Республ[...] ажахынуудһаа — информац[...]

Хоёрдохи хуудаһанда: «Х[...]гэй механизаторнуудай үбэлэй [...]һа». — А. Андреевэй статья. [...]магай газетэнүүдэй хуудаһ[...]һаа. Редакцида ерэһэн бэш[...]

Гурбадахи хуудаһанда: [...] хүндые олохо хэрэгтэй»—И. [...]ленкын статья. ТАСС-ай [...]риалнууд. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Спор[...] һонинууд.

Сэнхир экран

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ[НА]: 18.00 — үхибүүдтэ зорюу[лагда]һан мультфильмнүүд. 18.30 — [Б]ленанорама. 18.50 — «Совет[...] спорт» гэһэн киножурнал. [...] — литературна дамжуулга. [...] — «Смоленск» гэһэн кино[...] 20.00 — хүмүүжүүлгэдэ [...]лагдаһан дамжуулга. 20.[...] «Июльский дождь» гэһэн [...] һайханай фильм.

МОСКВА ХАРУУЛНА: [...] — «Олон миллион арадууд[...]нинскэ университет» гэһэн [...]жуулга. 23.00 — концерт. [...] — «Время» гэһэн һүүлэй һо[...] программа. 24.00 — Хоккей[...]далгаар СССР-эй түрүү [...] эзэлхын түлөө эхилһэн наад[...] СКА (Ленинград) — «Ди[...] командануудай наадан Лени[...]һаа дамжуулагдаха.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинописное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-04595. Заказ № 1110.